

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 30
Rugpjūtis - August 8, 1997

PERIODICALS

Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Liepos 13 d. Vilniuje, "Lietuvos" viešbutyje du ginkluoti čekėnai apiplėšė Europos Sąjungos vienos PHARE programos vadovą ispaną F. C. Perett. Plėšikai atėmė pinigus, o patį ispaną surišo. Policija tą pačią dieną sulaukė banditus. Vieno bandito kišenėje buvo rastas leidimas į Seimą. Paaikškėjo, kad vienas iš banditų prieš tai lankėsi Seime, buvo susitikęs su buvusiu Seimo nariu A. Endriukaičiu. Manoma, kad šis įvykis pakenks Čekėnijos įvaizdžiui Lietuvoje. Numatoma neatidėliotinai išskirti Čekėnijos atstovybę iš Seimo rūmų.

- Didžioji dalis Lietuvos ūkininkų nemoka jokių mokesčių nei valstybei, nei "Sodrai". Iš beveik 200 tūkstančių Lietuvos ūkininkų finansų apskaitą veda tik 500. Socialinio draudimo mokesčius moka tik 1522 ūkininkai. Kol kas ūkininkams nėra privaloma finansų apskaita. Žemės ūkio bendrovės mokesčius moka tvarkingiau. Per šiu metų pusmetį jos sumokėjo 1,749 milijono litų pelno mokesčių. Lietuvos žemės ūkiui kasmet iš valstybės biudžeto skiriama apie 400 mln. litų parama.

- Buvęs "Jedinstvo" lyderis 50 metų Valerijus Ivanovas už 1991 m. sausio 13-osios aukų šmeižta nuteistas vienerius metus kalėti griežto režimo patalys kolonijoje. Septyniems per sovietų armijos įvykdytą agresiją žuvusiųjų artimiesiems iš V. Ivanovo priteista po 10 tūkstančių litų. Baudžiamoji byla už šmeižta buvo iškelta po to, kai jis Rusijos Dūmoje pristatė savo knygą "Lietuvos kalėjimas". Knygoje jis tvirtino, kad per sausio 13-osios įvykius sovietų kariuomenė nieko nenužudė. Rusijos pilietis V. Ivanovas, atlikęs bausmę, greičiausiai bus išsiųstas iš Lietuvos. V. Ivanovas 1994 metais už antivalstybinę veiklą jau buvo nuteistas pusketvirtų metų laisvės atėmimo. Vėliau jam bausmė buvo sumažinta.

- Vos pasibaigus penktadieniui, liepos 26 d., 24 minutės po vidurnakčio Palanga sudrebino sprogimas prie Vidaus reikalų ministerijos poilsio ir reabilitacijos centro "Pušynas" žvejų gatvėje. Sprogmuo buvo padėtas po medžio 2,5 metro nuo poilsio namų sienos. Arčiausiai to medžio yra direktoriaus kabineto langai. Žmonės nenukentėjo, tik vienas poilsiautojas, dairdamasis po sprogimo, į stiklo šukės susipjaustė keli.

- Labdara - su piktnaudžiavimu tarnyba prieškoniu? "Tai tiesiog labdara mokyklai", - taip konservatorių partijos vadovas ir Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis apibūdino liepos 25 d. Kauno "Vytauto" mokyklai Taivano vyriausybės padovanotus vienuolika "Pentium-133" kompiuterių. "Tai tikrai netikęs veikimas, nes jeigu šitaip pradės elgtis visi politikai, vaizdas gali būti gana liūdnas", - teigė apie šią dovana Seimo pirmininko pavaduotojas Romualdas Ozolas.

- Lietuvoje veikia Vytautų klubas, jo būstinė Kaune. Liepos mėn. Vytautų klubas įsikūrė ir Ukmergėje, kur gyvena apie 300 Vytautų.

LANKĖSI JAUNIMO KONGRESO DALYVIAI

Po sėkmingo IX Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso, Cape Cod, MA, kuriame dalyvavo 75-80 atstovų iš įvairių pasaulio lietuviškų vietovių, New Yorke viešėjo šeši kongreso dalyviai: Rimas Baliulis, naujai išrinktas Pasaulio Lietuvių Jaunimo pirmininkas (Hamburg, Vokietija); jo žmona Alicija Saulytė-Baliulienė; Renata Greimaitė (Baltarusija), naujai išrinkta PLJS valdybos narė; Irma Skinderskytė-Mecchovishvili (Gruzija); Asta Ragauskaitė-Rozdestvenskienė (Rusija) ir Algira Mitrikaitė-Soltan (Moldova). Aplanke pranciškonų vienuolyną, Kultūros Židinį, Religinę Šalpa, Tautos Fondą ir susitikė su vyskupu P. Baltakiu, OFM, svečiai liepos 29 d. išskrido namo. FF

Rimas Baliulis (Hamburg, Vokietija) - naujai išrinktas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo Sąjungos pirmininkas. Pr. Giedgaudo nuotr.

Grupė Jaunimo Kongreso dalyvių. Iš kairės: Renata Greimaitė (Baltarusija), Irma Skinderskytė-Mecchovishvili (Gruzija), Asta Ragauskaitė-Rozdestvenskienė (Rusija), Algira Mitrikaitė-Soltan (Moldova), vysk. Paulius Baltakis, O.F.M., Alicija Saulytė-Baliulienė (Vokietija), Rimas Baliulis (Hamburg, Vokietija). Pr. Giedgaudo nuotr.

RUSIJOS GYVENTOJAI NEPRIEŠTARAUJA VILNIAUS SIEKIUI ĮSTOTI Į NATO

Rusijos tarptautinių sociologinių tyrimų centras (TSTC) apklausė gyventojus, norėdamos išsiaiškinti jų požiūrį į Lietuvą ir lietuvių, pranešė laikraštis "Izvestija". Pasak "Izvestijų", svarbiausias pirmosios tokios apklausos rezultatas tas, kad žlunga mitas, jog rusai nemėgsta lietuvių, labiausiai "nusipelnusių" sugriauant Sovietų Sąjungą.

40% apklaustųjų jaučia lietuviams pagarbą, 24 - simpatiją ir tik 6% jiems yra abejingi. Rusijos gyventojams patinka lietuvių darbštumas (42%), grožio ir jaukumo siekis (25%), stilius požiūris (24%) ir veiklumas (9%). Kaip neigiamas lietuvių charakterio savybes apklaustieji Rusi-

jos gyventojai pažymėjo nacionalinį išskirtinumą (23%), aroganciją (4%) ir išdidumą (3%). 61% Rusijos gyventojų norėtų apsilankyti Lietuvoje, tačiau nė vienas nepanoro ten persikraustyti visam laikui. Apklauskos duomenimis, absoliuti dauguma respondentų (78%) laiko Lietuvą stabilia valstybe. 53% apklaustųjų prisimena Druškininkus bei Palangą ir apgalvestauja, "praradę pigią kurortinę zoną". 10% nuomone, Rusijos ir Lietuvos santykių plėtrai trukdo "Lietuvos ir kitų Baltijos šalių atsiskyrimo psichologiniai padariniai". Be galo mažai tu, kurie laiko santykių kiltimi Vilniaus sieki įstoti į NATO.

Lietuva Rusijos gyventojams asocijuojasi su kurortais (42%), gintaru (29%), krepšinio rinktinė (10%), M. K. Čiurlioniu (9%), Trakų pilimi (7%), su Kaunu ir Vilniumi (3%). Anot "Izvestijų", garsiausias Rusijoje lietuvis yra Donatas Banionis (20%). Po jo - Arvydas Sabonis. Trečioji vieta atiteko prezidentui Algirdui Brazauskui, toliau eina M. K. Čiurlionis ir R. Adomaitis.

Apklausta 4200 žmonių Maskvoje, Murmanske, Tuloje, Kalugoje, Ufoje, Kazanėje, Novosibirske, Južnosachalinske ir Aleksandrove.

BNS

GAISRAS LIETUVIŲ NAMUOSE AUSTRALIJOJE

Prie keleto savičių Australijoje per keturias valandas sudegė Džilongo (Viktorijos valstija) lietuvių bendruomenės namai.

Pagrindinė jų patalpa maždaug dviejų šimtų vietų aktų salė nuo liepos 16 d. trims savaitėms buvo išnuomota Džilongo policijai, vykdančiai vyriausybės ginklų supirkimo iš gyventojų akciją. Nors policija ginklus iš gyventojų priiminėti planavo tik šešias dienas, lietuvių namams per visą nuomos laiką buvo žadėta apsauga ištisą parą.

Liepsną pramoniniame Džilongo rajone įsikūrusiose lietuvių namuose pirmasis pastebėjo atsiktiktinai pro šalį važiuojęs žmogus. Jis iškvietė ugniagesius.

Po valandos ugnis jau buvo kontroliuojama. Tačiau galutinai gaisras buvo užgesintas tik po keturių valandų.

Salę nuomojančio policijos skyriaus atstovai teigia, kad lie-

pos 30 d. supirktieji ir savininkų akyse sulaukė ginklų iš lietuvių namų jau buvo išgabenti. Tačiau po gaisro rasti 22 apdegę šautuvai sulenktais vamzdžiais. Įtariama, jog tai gali būti tyčinis padegimas, įvykdytas grupuotės, besipriešinančios ginklų surinkimo iš gyventojų akcijai. Arba gaisras galėjo kilti dėl neatsargiai paliktų dvilikos policijos kompiuterių.

Nepataisomi nuostoliai

Džilongo lietuvių bendruomenės pirmininkas Stasys Šutas sakė, kad gaisro padarytas materialinis nuostolis lietuvių namams - apie pusę milijono Australijos dolerių (pusantro milijono litų), o moralinio apskritai neįmanoma išreikšti skaičiais. Lietuviais save laiko apie penkis šimtus Džilongo gyventojų.

Lietuvių namai neseniai buvo suremontuoti.

"Ugnyje žuvo beveik pusšimtis metų kauptas Džilongo lietuvių veiklos archyvas, visi mūsų sporto klubo "Vytis" trofėjai, skautų "Židinio", moterų draugijos dokumentai, biblioteka, pianinas, daugybė visiemis brangių nuotraukų, - sakė S.Šutas. - Kadangi pas mus dažnai užsukdavo nemažai australų, jiems buvome surengę nuolatinę lietuvių tautinių drabužių, audinių ir gintaro ekspoziciją. Jos irgi nebeliko. Taip pat sudegė virtuvė su visais įrenginiais".

S.Šutas papasakojo, kad vakar įvyko bendruomenės susirinkimas. Nutarta, gavus draudos pinigus, lietuvių namus atstatyti toje pačioje vietoje, o jei padės Džilongo miestas, tai ir kitoje, geresnėje.

(nukelta į 7 psl.)

KANDIDATŲ Į LIETUVOS PREZIDENTUS KETINA PASISKELBTI DAR VIENOS PARTIJOS ATSTOVAS

Lietuvos reformų partijos (LRP) pirmininkas Algirdas Pilvelis ketina siekti Prezidento posto. Apie tai jis pranešė Vilniuje surengtoje spaudos konferencijoje, pranešė Eltai žurnalistų sąjunga.

Jokios politinės įtakos šalyje neturinti A. Pilvelio vadovaujama partija Teisingumo ministerijoje įregistruota praėjusių metų birželio pabaigoje.

LRP praėjusį rudenį įvykusiuose Seimo rinkimuose kėlė kandidatų tik vienmandatėse rinkimų apygardose. Šios partijos lyderis A. Pilvelis vienoje Vilniaus apygardų surinko mažiausią balsų skaičių - tik 137 iš maždaug 25 tūkstančių balsavusiųjų.

Apie ketinimus kelti savo kandidatūrą gruodžio 21 dieną rengiamuose Lietuvos Prezidento rinkimuose yra pareiškę žinomas gamtosaugininkas Valdas Adomkus, Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis, buvęs generalinio prokuroro pavaduotojas Artūras Paulauskas, taip pat kompanijos "Tele-3" įkūrėja Lijūcija Baškauskaitė, buvęs Katalikų radijo studijos vadovas Vaidotas Žukas, Nacionaldemokratinio judėjimo "Už nepriklausomą Lietuvą" pirmininkas, parlamentaras Rimantas Smetona, Krikščionių demokratų sąjungos lyderis, Seimo narys Kazys Bobelis.

ELTA

LIETUVOS STATISTIKA PRANEŠA LIŪDNOKUS DUOMENIS

Per penkis šiu metų mėnesius gyventojų Lietuvoje sumažėjo 1 tūkstančių 576. Birželio pradžioje šalyje gyveno 3 mln. 705 tūkst. 600 žmonių. Tai - Statistikos departamento duomenys.

95,6% gyventojų skaičiaus sumažėjimo sudarė neigiamas natūralus prieaugis, 4,4% imi-

gracija.

Per penkis mėnesius gimė 16 tūkst. 607 kūdikiai, tai 170 mažiau negu per praėjusių metų tą patį laikotarpį.

Į Lietuvą atvyko 432 ir išvyko 1083 žmonėmis mažiau nei pernai sausį - gegužę.

ELTA

AFRIKOJE AMBASADORIŲ LIETUVA DAR NETURI

Liepos 28 d. Lietuvos ir Kenijos atstovai pasirašė diplomatinių santykių užmezgimo protokolą. Protokolas pasirašytas Kenijos ambasadoje Maskvoje.

Kol kas Lietuva neturi Afrikoje nė vienos savo šalies ambasados ar kurioje nors šio žemyno šalyje akredituoto ambasadoriaus. Dabar Afrikoje - Ganoje ir Pietų Afrikos Respublikoje - dirba du Lietuvos garbės konsulai, planuojama netrukus paskirti dar vieną garbės konsulą Egipte.

Lietuvos užsienio reikalų ministerijos Azijos, Afrikos ir Oke-

anijos šalių skyriaus vedėjas D. Kamaitis pripažino, kad dėl nemažo atstumo ir nepakankamai išplėtotų ekonominių ryšių Lietuva turi mažiau interesų Afrikoje. Neretai bendradarbiavimą sunkina ir Afrikos šalių vengimas. Įtakos turi ir nelabai stabili nemažos dalies Afrikos valstybių vidaus politinė padėtis.

Diplomatinius santykius Kenijai Lietuva siūlė užmegzti dar 1992-aisiais, tačiau toks protokolas buvo suderintas tik šiemet.

BNS

UŽ DEGTINĘ MOKAMA BRANGIAUSIAI, UŽ DUONĄ - PIGIAUSIAI

Statistikos departamento duomenimis, gegužę vartojimo prekę ir paslaugos Latvijoje vidutiniškai pabrango 0,6%, Lietuvoje - 0,8%, Estijoje - 2%. Lietuvoje atpigo maisto produktai ir nealkoholiniai gėrimai, būsto apstatymas, įranga bei kasdienė priežiūra, poilsio ir kultūros paslaugos, Latvijoje - transporto paslaugos, o Estijoje atpigusių prekių ir paslaugų nebuvo.

Lietuvoje brangiausias pirmos kategorijos kiaušienos kilogramas - 3,30 JAV dolerio (Estijoje - 3,12, Latvijoje - 2,96 JAV dolerio), šiek tiek brangesnis - išdarinėti vištų kilogramas - 2,67 JAV dolerio (Latvijoje - 2,63, Estijoje - 2,36 JAV dolerio). Lietuvoje taip pat brangesni varškė, pienas, grietinė, cukrus, degtinė,

tačiau pigesnė ruginė duona, kiaušiniai, bulvės, balta duona.

Virtos dešros brangiausias Latvijoje - 3,79 JAV dolerio (Lietuvoje - 3,54, Estijoje - 2,91 JAV dolerio), sviestas - 4,01 JAV dolerio (Lietuvoje - 3,49, Estijoje - 3,34 JAV dolerio). Latvijoje brangiausia jautiena, kiaušiniai, ruginė duona, pigiausia varškė.

Estijoje brangiausi batonai iš aukščiausios rūšies miltų: kilogramas - 1,01 JAV dolerio (Latvijoje - 0,95, Lietuvoje - 0,77 JAV dolerio), bulvės - 0,24 JAV dolerio (Latvijoje - 0,17, Lietuvoje - 0,15 JAV dolerio). Čia pigiausia jautiena, vištos, virtos dešros, sviestas, pienas, grietinė, cukrus.

Vertinant kainas, žinotini atlyginimai kiekvienoje valstybėje.

ELTA

LIETUVOJE - DIDŽIAUSIAS MINIMALUS DARBO UŽMOKESTIS IR MAŽIAUSIOS PENSIJOS

Gegužės mėnesį minimalus darbo užmokestis (MDU) iš Baltijos valstybių Lietuvoje vėl buvo didžiausias - 100 JAV dolerių. Latvijoje jis sudarė 65,74 JAV dolerio, Estijoje - 62,05 JAV dolerio. Per mėnesį tik Lietuvoje jis padidėjo 21%. Mūsų šalyje per metus MDU taip pat padidėjo labiausiai - 90%. Tuo tarpu Estijoje - 24%, o Latvijoje MDU per metus nepakito. Tai rodo Statistikos departamento surinkti duomenys.

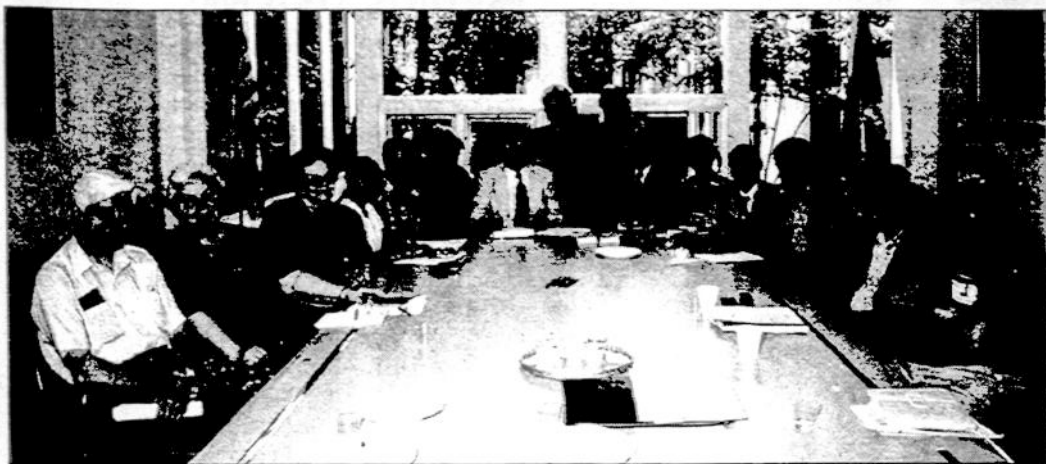
Statistikai pateikia šiu metų pirmojo ketvirčio duomenis apie vidutinę senatvės pensiją. Ji didžiausia Estijoje - 80,31 JAV dole-

rio, o mažiausia - Lietuvoje - 57,07 JAV dolerio. Latvijoje vidutinė senatvės pensija sudaro 69,06 JAV dolerio. Per metus Lietuvoje ir Estijoje pensijos didėjo vienodai - po 26%, Latvijoje - 11%.

Pagal priskaičiuotą vidutinį darbo užmokestį (VDU) pirmajame ketvirtyje pirmąja Estija - 229,27 JAV dolerio, Latvijos valstybiniame sektoriuje vienam darbuotojui priskaičiuota vidutiniškai 216,84 JAV dolerio per mėnesį, Lietuvoje - 188,37 JAV dolerio.

ELTA

Kas pilną delną duoda, tas pilną glėbį gauna į aruodą

LF spaudos konferencija VI. 18 PL Centre Lemonte. Iš kairės: Liudas Kirkus, Aldona Šmulkštienė, Birutė Jasaitienė, Aldona Jurkutė, Alė Razmienė, Kostas Dočkus, dr. Ant. Razma, Juozas Končius. Stovi: Alė Keželiene, Regina Kučienė, Bronius Juodelis, Edvardas Šulaitis, Anatolijus Šlutas, TV studentė iš Lietuvos Rakauskaitė, Ignas Budrys ir Aleksas Vitkus.

Aldona Jurkutė

Tą birželio 18 d. vidurdienį lekiant greitkelio į Lemontą, kur Pasaulio lietuvių centre turėjo įvykti spaudos konferencija, ant liežuvio galo vis kirbėjo dar vaikystėje girdėtos pasakaitės žodžiai: "tam davė kąsnelį, anam davė šlakelį, o šitam vargšeliui ir neliko..." Mat konferenciją Lietuvių fondo valdybos vice-pirmininkas spaudai Juozas Končius sukviėtė neatsitiktinai. Tadien turėjo būti pagarsintas Lietuvių fondo Pelno skirstymo

Siemet buvo gauti 166 prašymai iš 108 organizacijų bei asmenų daugiau nei 2,418,900 dol. ir 151 stipendijų prašymai 428,000 dolerių sumai. Įskaitant nepažymėtas sumas, buvo prašoma 3 milijonų dolerių.

Nusikalsčiau teisingumui pirmiausia nesuspažindindama su nelengva ir atsakinga LF pelno skirstymą atlikusiais. Pelno skirstymo komisiją sudarė LF tarybos kurti: pirm. dr. A. Razma, Kestutis Ječius, dr. Vytautas Narutis ir Ramona Steponavičiūtė (antrinė) ir JAV LB krašto valdy-

patys vykdė lėšų telkimo vaju, neparemti liko lietuvių organizacijų einamieji reikalai bei vadovų kelionių išlaidos, mąstant taip: jeigu organizacija negali ar nesugeba sutelkti lėšų savo administracijai, tai gal jai laikas persiorganizuoti arba išvis užsidaryti.

Vienas žodis ne šneka, vienas vyras ne talka

Belioka pasakyti, kad išvardintieji skirstymai (gairės), prasidedantys dalelyte "ne" buvo priimti pirmajame LF Pelno skirstymo komisijos posėdyje kovo 1

Dr. Petras Kaufmanas, Ramona Steponavičiūtė, Vilija Sužiedelienė, pelno skirstymo komisijos pirm. dr. Antanas Razma, dr. Vytautas Narutis, Juozas Baužys, LF valdybos pirm. Povilas Kilijus, Kestutis Ječius, LF Tarybos pirm. Vytautas Kamantas.

V. Jasinevičiaus nuotr.

komisijos pranešimas, kurio nekantriai laukė JAV Lietuvių Bendruomenės vadovybė, veikloji lietuvių visuomenė, studentija čia ir už Atlanto - Lietuvoje.

Smagu buvo sveikintis su vėl draugėn susirinkusiais spaudos bendradarbiais, radijo ir Amerikos lietuvių TV atstovais, matyti pažįstamus JAV LB krašto valdybos narių, PLB atstovų, LF pelno skirstymo komisijos pirmininko dr. Antano Razmos veidus. Gal kad saulė labai gražiai tą dieną švietė, gal nujausdami sulauksia gerų žinių, visi įsypsojosi. Akimirksniu užmiršau tą kelionėje prikibusią "baiką" apie vargšelį, kuriam kažko neliko. Bet štai vienas žurnalistas, radęs ant grindų 25 centų monetą, pagarbiai ją pakėlė, ištisė LF reikalų vedėjai Alė Razmienė, rimtu veidu ištaręs: "tegu tai būna pridėta prie LF kaupiamų lėšų". Oho, pamaniau, - matyt striuka buvo su tuo pelno padalijimu!

Tačiau labai klydau, nes spaudos konferenciją pradėjęs J. Končius, susitikimą pavadinęs LF derliaus švente, išskleidė absoliučiai visus mano būgštavimus, paskelbęs, kad sėkmingas 1996 m. LF investavimų uždėris igali no šiais metais paskirti rekordinę 600,000 dolerių sumą lietuvių bė išlaikymui. Vos susilaikiau nesužukusi griausmingo "valio" išgirdusi, jog į vieną sudėjus ankstyvesnius pelno skirstymus, dabar Lietuvių fondas jau yra išdalinęs 5,111,015 dolerių sumą.

Pirma pareiga, paskui sueiga

bos atstovai - sekretorius Juozas Baužys, Petras Kaufmanas, Vilija Sužiedelienė ir Rėda Plūrienė (antrinė). Dėmesio, laimingieji stipendijas gavusieji! Įsidėmėkite ir atminkite - stipendijų pakomisiją sudarė pirmininkė R. Steponavičiūtė, Ofelija Barškėtytė, R. Plūrienė, A. Razma ir prof. Birutė Tamulynaite.

Kam pateks - tas laimės, kam neteks - tas gailės

Lietuvių fondo Pelno skirstymo komisijos pirm. dr. A. Razma savo pranešime nepagailėjo šiltų žodžių komisijoje dirbusių žmonių adresu, bet su apgailestavimu pažymėjo, kad ir turint rekordinę sumą, jos vis tiek nepakanka norint visus prašymus patenkinti, turint galvoje, jog daug jų ateina iš Lietuvos. Norėdama patenkinti bent ketvirtadalį svarbesnių prašymų, keturis kartus posėdžiavusi Pelno skirstymo komisija, laikydama LF metinio narių suvažiavimo nutarimų, nusprendė daugiausia remti aktualiuosius išsivijus darbus, o ypač - švietimą. Nutarta remti užsienyje rimtai studijuojančius studentus ir doktorantus. Kadangi Lietuvių fondo ištekliai palyginti maži, su apgailestavimu atsakyta remti Lietuvos spaudą, radijo ir televizijos programas. Nutarta neremti ir gimnazijų mokinių (išskyrus Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje) ir studijuojančių Lietuvos universitetuose (išskyrus partizanų ir tremtinių vaikus) - jų yra tūkstančiai ir neįmanoma atrinkti tik keletą. Negalėta remti tų komitetų ar fondų, kurie

d., dalyvaujant LF tarybos pirm. Vytautui Kamantui, valdybos pirm. Povilą Kilijų atstovavusi am vykd. vicepirm. Stasiui Barui ir JAV LB k. v. pirm. Reginai Narušienėi.

Kaip tarė, taip ir padarė

1997 m. švietimui iš viso skirta 236,655 dol. suma, sudaranti 48.95% visų paskirtų lėšų. Į šią sumą įeina 50,000 dol. JAV liuanistinėms mokykloms, 11,100 dol. mokslo priemonėms, 20,000 dol. Maironio lit. mokyklos Lemonte klasių įrengimui, 40,000 dol. subsidijos Rytų Europos ir Vilnijos mokytojų remti.

Kas laukia ilgiau, sulaukia meiliau

Iš mokslo paskirtos 78,550 dol. sumos (16.25%) 41,600 dol. atiteko knygų leidybai, 10,000 dol. - Klaipėdos universiteto bibliotekos įrengimui, 6,000 dol. paskirta APPLE kursams Lietuvoje, o 5,000 dol. - University of Washington Baltų studijų programai. Mažesnėmis sumomis paremti ir kiti mokslo reikalai.

Kas pažadėta, turi būti ištesėta

Studentų stipendijoms paskirta: studentams iš Lietuvos - 31,700 dol., Vasario 16 gimnazijos mokiniams - 14,000 dol., pridėjus 9,000 dol. iš LF esančių Mikšio, B. Gražulio, E. Maslokiens, S. Kolupailos, P. Amer, B. ir S. E. Barų stipendijų fondų bei 34,500 dol. kitiems studentams. Iš viso stipendijoms paskirta 89,200 dol. suma.

Kas pirma duoda,

dvigubai duoda

Menams paskirta 27,700 dol. ir tai sudaro 5.73%. Stambiausia, 7,000 dol. suma paskirta dalyvavimui Smithsonian Institution Folklife Baltic Fest'98 Washington. 5,000 dol. paremtas operos "Čigonų baronas" pastatymas, 3,000 dol. - Lietuvių Dailės muziejus Lemonte. Mažesnės sumos paskirtos Čiurlionio galerijai, Balzeko liet. kult. muziejui bei mažų apylinkių kultūrinei veiklai.

Kas kalba paskiau, pasako daugiau

Visuomeniniams reikalams teko 140,535 dol., arba 29.07% visų lėšų. 25,00 dol. paremta lietuviškoji spauda, 14,600 dol. - lietuvių radijo laidos. 7,000 dol. šiais metais paskirta Chicagos vyresniųjų lietuvių centrui, po 5,000 dol. - Pasaulio lietuvių archyvu, Jaunimo centrui PLB Jaunimo sąjungos IX Kongresui, 4,000 dolerių suma turėtų padėti Ateitininkų federacijai tinkamai organizuoti konferenciją Palangoje.

Negirk pradžios, kad nepeiktum pabaigos

Vertėjo dalyvauti spaudos konferencijoje jau vien dėl išgirstų teigiamų dėkingumo emocijų. Už stambiają paramą JAV LB švietimo tarybai dėkojo jos pirmininkė Regina Kučienė, prisipažinusi, jog, pamačius sumą, trumpam buvo sustojusi širdis. JAV LB k. v. pirm. Reginos Narušienės ir savo Socialinių reikalų tarybos vardu dėkojo Birutė Jasaitienė, už paramą JAV LB Kultūros tarybai dėkojo jos pirmininkė Alė Keželiene. Didžiausia, 10,000 dol. suma buvo paskirta Pasaulio lietuvių centro salės įnašui su sąlyga; kad PLC valdyba tokia pat sumą sutelks. Ignas Budrys, PLC administratorius, dėkodamas užtikrino, kad reikalinga 100,000 dol. suma bus sutelkta, o kultūros reikmėms labai reikalinga salė bus įrengta. Pabaigoje būta keleto klausimų, į kuriuos atsakė pirm. dr. A. Razma ir LF reikalų vedėja A. Razmienė. Į klausimus atsakius, neaiškumus išsiaiškinius, rimtuosius konferencijos darbus užbaigus, visi buvo pakviesti pasivašinti.

Gera proga reta, bet buvo gardu kaip du medu

Gi Lietuvių Fondui linkėtina nepamiršti - darbas sunkesnis, pabaigtuvės linksmesnės!

Žemaitė iš Australijos tapo Lietuvos ūkininke

Danutė Baltutienė-Butkevičiūtė, atvažiavusi iš Australijos, jau ketvirtą kartą gyvena Žemaitijoje. Savo tėviškėje Danutė Baltutienė nerado nė vieno trobesio, net senieji ažuolai buvo išrauti. Nuo 1991 metų, kuomet buvo pradėta grąžinti žemė, p. Baltutienė per didžiausius sunkumus atsikovojo tėvų turėtuosius 48 ha ariamos žemės ir 6 ha miško. Per 4 metus ant pliko tėviškės lauko išaugo namas, pastatytas pagal projektą, kuris išradinai derina lietuviškojo kaimo senosios ir šiuolaikinės architektūros reikalavimus. Namai pastatyti iš ekologiškai švarių statybinių medžiagų - 70% šiaudų ir 30% molio. Plūtko mūro sienos labai gerai laiko šilumą. Ties pietine namo siena įrengtas stiklinis šiltnamys, kuriame nuo ankstyvo pavasario auga daržovės bei žydi gelės. Statyboms naudotas molis buvo iškas tas netoliese, tad tenai dabar yra gili kūdra, kurioje veislami kar-

(nukelta į 5 psl.)

Mafijai nukirsta galva

Ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius pasakė, kad mafijos grupuotės susirūpino savo likimu, nes iš esmės pradėtos tirti EBSW ir LAIB bankroto bylos. Premjeras sakė, kad Lietuvoje veikia trys stambios mafijos grupuotės - viena Kaune ir dvi Vilniuje. Kauno grupuotės ramsčiai buvo banditų gaujos, o Vilniaus - aukšti teisėtvarkos pareigūnai. Visos jos taip pat buvo susijusios su dviem ar trimis konkuruojančiomis politinėmis valdžios grupuotėmis. Mafiozus dangstė ir valdžios pareigūnai, nes mafijos vadeivoms buvo padedama išvengti atsakomybės. Pastaroju metu keičiant teisėt-

varkos institucijų vadovus, nukirsta grandinė, jungusi mafiozus su šių institucijų vadovais, kurie padėdavo "išieiti" į valdžią. Netrukus nusikaltėlių veiklą apskunkins Operatyvinės veiklos įstatymo ir Baudžiamojo kodekso papildymai. Pataisos leis kelti baudžiamąsias bylas asmenims, kurie priklausys nusikaltėlių grupuotėms. Be to, tie asmenys turės įrodyti, kad jų turtas ir pajamos yra įgytos teisėtai. Gediminas Vagnorius įvardijo dvi mafijos grupuotes - EBSW ir LAIB grobystojus. Trečioji bus paskelbta artimiausiu metu.

LA

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekiliojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. (860) 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Koplyčios parūpinamos visoje miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoji rietų - **OHLERT-RUGIERE, Inc.**, 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigų kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

**KVEČAS
JONAS**

1933 + 1976

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

✕ LĖKTUVAI
✕ LAIVAI (CRUISES)
✕ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✕ AUTOBUSAI
✕ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✕ VIEŠBUČIAI
✕ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA
VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL.: 718 423 - 6161, 1 - 800 - 77 - VYTIS
FAX 718 423 - 3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Franciscan Fathers341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —**Ir laisvėje lieka atsakomybė**

Laisvė yra magiškas žodis. Jo problemą reikia studijuoti tikrai rimtai. Be rimtų studijų iškyla pavojus iš viso užgesinti laisvės skleidžiamą šviesą, sukuriant neaiškumą ir nesupratimą pilną atmosferą. Niekas iš mūsų nemėgsta laisvės sumaišyti su religiniu ir ideologiniu indiferentiškumu. Juo labiau laisvė nėra grubaus individualizmo sukurta sistema, nėra atsipalaidavimas nuo bet kokios atsakomybės. Ji nėra savivaliavimas ar anarchinė netvarka. Laisvės žodžio negalima sumaišyti su revoliucijos žodžiu, kuris mūsų laikais yra labai madoje.

Katalikų Bažnyčia visada mokė, kad laisvė priklauso žmogaus esmei. Užtenka prisiminti praejusio šimtmečio pabaigoje popiežiaus Leono XIII-ojo paskelbtą encikliką "Libertas" (Laisvė). Žmogus yra laisvas dėl to, kad yra protinga būtybė, ir kaip tokia, yra savo veiksmų apsprędėjas ir šeimininkas. Bažnyčia visuomet priešinosi įvairioms psichologinėms ir sociologinėms teorijoms, kurios neigia žmogaus laisvę. Visada ji mokė ir tebemoko, kad normalus žmogus yra laisvas ir dėl to atsakingas už savo veiksmus.

Šią tiesą Bažnyčia išmoko tiek iš žmonių išminties, tiek visų pirma iš dieviškojo apreiškimo. Laisvėje Bažnyčia visuomet matė žmogaus panašumą su Dievu ženklą, prisimindama Šv. Rašto žodžius: "Iš pat pradžių Dievas sukūrė žmogų ir jam suteikė laisvą valią". Tik dėl to, kad yra laisvas, žmogus gali būti atsakingas už savo veiksmus, gali įsigyti nuopelnų ir gali nusidėti. Su žmogaus laisve yra susiję jo nuopelnai ir atpirkimo drama. Bažnyčia visuomet mokė, kad net laisvės piktnaudžiavimas, net gimtoji nuodėmė nėra sugriovusi žmogaus prigimtįje laisvo apsisprendimo ir laisvo veikimo galios.

Nuo pat pradžių Bažnyčia mokė, kad niekas negali būti verčiamas priimti tikėjimą. Ilga Bažnyčios istorija liudija, kad Bažnyčia, net kentėdama spaudą ir persekiojimus, gynė kiekvieno žmogaus laisvę išpažinti savo religiją. Pastarasis Vatikano susirinkimas sakė: "Niekas negali būti kliudomas, niekas negali būti prievartaujamas savo religinėje sąžinėje".

Laisvė tai nėra šio Vatikano susirinkimo atradimas ar išradimas. Jis tik išryškino Bažnyčios mokslą apie žmogaus laisvę, nurodymas jo teologinį pagrindą ir reikalaujamas pilnos laisvės kiekvienam asmeniui, kiekvienam žmonių bendruomenės nariui.

Iš kitos pusės krikščionis turi žinoti, kad krikščioniška laisvė visuomet pasilieka palenktą dieviškam įstatymui. Krikščioniškoji laisvė neatleidžia mūsų nuo žmogiškosios išminties reikalavimų, neatleidžia nuo atgailos, nuo klusnumo, nuo prisitaikymo prie bendruomenės tvarkos. Jau apaštalas Petras savo pirmajame laiške mus įspėjo: "Būkite laisvi, bet laisvę tenepasidaro priedangiu paslėpti doriniam sugedimui. Būkite laisvi, kaip laisvi yra Dievo tarnai".

Krikščioniškas gyvenimas reikalauja tvarkos, laisvo, bet nuoširdaus klusnumo, reikalauja autoriteto, kuris saugotų Dievo apreiškėtas tiesas ir jas perduotų žmonėms. Apreikštoji ir teisėto autoriteto saugomoji tiesa kaip tik ir yra giliausia tikrosios laisvės šaknis. Tai yra užtikrinęs pats Kristus sakdamas: "Tiesa jus padarys laisvus" (Jono 8,32).

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

Vincas Krėvė

3

J. Paleckis ėmė aiškintis ir pradėjo verkti, pasakodamas, kad, priimdamas pasiūlymą sudaryti vyriausybę, jis buvo apgautas, nes ji V. Dekanozovas užtikrino, kad Lietuvos nepriklausomybei nėra pavojaus. Jis tatau sakęs ir kitiems. Pvz., kai Ministerių Tarybos Generalinis sekretorius V. Mašalaitis, J. Paleckii sudarius vyriausybę, buvo padavęs atsistatydinimo raštą, jis tuomet jam ir pareiškė, kad jei V. Mašalaitis pažadės dirbti Lietuvos nepriklausomybės pagrindais, neturįs reikalo atsistatydinti. Toliau J. Paleckis su žmonėmis ėmė aiškintis, kaip jis sunkiai viską pergyveno, kol pagaliau priėjo išvada, kad kitos Lietuvai išeities nėra, kad pasipriešinimas nieko nepadės, tik gali pakenkti Lietuvos liaudžiai ir ypatinai inteligentijai.

Aš tačiau nesutikau skubintis su Seimo rinkimų įstatymo svarstymu. Kadangi tą dieną Ministerių Taryba posėdžio nebuvo šaukiama, tai apie 17 valandą man paskambino iš Tarybų Sąjungos atstovybės, kad N. G. Pozdniakovas ir V. Dekanozovas norėtų su manimi pasimatyti. Paskyriau pasimatyti 18 valandą ministerio pirmininko kabinete.

Atvykęs V. Dekanozovas ėmė kalbėti, kad yra būtinas reikalas kuo skubiau sušaukti Seimą ir jis nesupranta, kodėl aš noriu šį klausimą atidėlioti. Atsakiau, kad rinkiminei kampanijai dabar labai nepatogus darbymečio laikas. Vėliau ar anksčiau vienu mėnesiu Seimas susirinkus, tas turi mažą reikšmę. Aš gi numatau, kokią rolę suvaldins Seimas, gali būti sukrėstas visą krašto ekonominis gyvenimas. Būtinas reikalas aptarti anksčiau tuos klausimus, nes būsimame atsakingi prieš savo kraštą ir net prieš Maskvą, kad privedėme kraštą prie ūkinės ir finansinės suirutės. V. Dekanozovas šturkščiai

Kelio ieškanti ir besikeičianti Pasaulio Lietuvių Bendruomenė

IX Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas, vykęs Vilniuje 1997 m. liepos 1-7 dienomis.

Rimantas Varnauskas

Liepos 1 d. darbą pradėjusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IX seimą sveikino Prezidentas A. Brazauskas, Seimo pirmininkas V. Landsbergis, arkivyskupas metropolitas A. J. Bačkis, Vilniaus miesto meras R. Pakšas, kiti Lietuvos pareigūnai.

A. Brazauskas priminė, kad neseniai Vyriausybė patvirtino užsienio lietuvių bendruomenių remimo 1998-2000 m. programą. Kasmet numatoma skirti po 3-4 mln. litų užsienio lietuvių reikmėms, švietimui bus teikiama tikslinė parama. Jau statomos šios kultūros ir švietimo įstaigos: Lenkijoje - lietuvių kultūros centras Seinuose, Rusijos Karaliaučiaus srityje - Tilžės bažnyčia ir krašto lietuvių bendruomenės namai, Baltarusijoje 2 lietuviška mokykla Pelesoje.

Seimo pirmininkas V. Landsbergis savo sveikinimo kalboje pabrėžė, kad "bendras mūsų visų darbas dar nebaigtas. Mūsų tikslas - pasiekti ir saugi Lietuva". Jo teigimu, tik būdami NATO galėsime pasakyti, kad pagrindinis darbas jau nuveiktas.

Didybės liga pakirto PLB?

Darbo posėdį pradėję pusantrą šimto PLB atstovų keletą valandų rinko prezidiumą, sudarinėjo komisijas, diskutavo dėl reglamento ir darbotvarkės. Aktyviausi buvo amerikiečiai - kažkas net replikavo, jog vyksta ne PLB, o JAV Lietuvių Bendruomenės seimas. Tautiečiai iš slaviškųjų Rytų net prašė pradėti svarstyti labiausiai rūpimus dalykus - pilietybės, nuosavybės problemas, ryšius su Lietuva, materialinę paramą. Posėdį pagyveno PLB valdybos narių pranešimai. Rimas Česonis iš JAV teigė, kad kai kurias PLB ben-

druomenes apniko "didybės liga, diletantizmas". Pranešėją piktino "arogantiškas išeivijos elgesys, rašliavos spaudoje", kuriose Lietuvos pareigūnai mokomi, ką veikti su Būtinge, kaip organizuoti krašto gynybą ar aiškinti užsienio politikos subtilybės. R. Česonis citavo neseniai mirusio Br. Railos žodžius: "Argi mūsų tautinė bendruomenė nusiskandins menkaverčių žaidimų trivialybėje ir pati susigraus savo gyvybės syvus. Atsikvošėkime, kol nevelu". R. Česonis vylėsi, kad išeivija nugalės asmenines antipatijas ir PLB toliau bus dinamiška, garbinga, nepriklausoma, bet glaudžiai su Lietuvos institucijomis bendradarbiaujanti organizacija.

Bronius Nainys atspirmininkavo

Kitoje ataskaitoje buvo užsiminta, kad pastaruoju metu "už savo viziją, idėjas ir darbus žiauriai ir neteisėtai" buvo puolamas pirmininkas Bronius Nainys. Klausėme jo paties, už ką jis kritikuotas? "Nesuvokių, nes mano pagrindinis darbas - lietuvių bėgimas iš kaimo. Mano veikla nėra posėdžiavimas, - sakė Br. Nainys, - aš dirbau darbus. Yra ir rezultatai - išrūpintos pilietybės, leidome "Kovos ir kančių istoriją", kuri atsidūrė kryžminėje ugnyje. Kiekvieną kartą, kai turi idėjų ir jeigu kas pavyksta, kyla pavydas", šmeižtas, prasimanymai lydi kiekvieną iškilėnį žmogų, mano Br. Nainys. Paklaustas, ar dar kandidatuoju vienai kadencijai į pirmininko postą, Br. Nainys atsakė: "Ačiū, ne".

Visada budėsime ir padėsime

I LA klausimus sutiko atsakyti ir gausiausias bei aktyviausias JAV Lietuvių Bendruomenės pirmininkė Regina Narušienė.

Numatomi pakeitimai PLB konstitucijoje. Kaip klostysis Bendruomenės veikla?

Pasikeitus Lietuvai, keičiasi ir mūsų darbo tikslai ir kryptis. Net pavadinimas, nes jis tiko, kai nebuvo laisvos Lietuvos, bet ne dabar. Tikriausiai keisis ir PLB struktūra. Turim apsispręsti, ar koordinuosime kraštų veiklą, ar veiksime patys. Jei PLB aktyviau veikia kraštuose, tai neišvengiamai konflikto.

Iki šiol valdyba buvo visiškai nekontroliuojama. Tam sutvarkyti reikėtų kokios nors tarybos, gal iš kraštų valdybų pirmininkų, tada visi būtų atstovaujami.

Atstovams iš Rytų pirmas posėdis buvo gal net neįdomus. Kaip padaryti, kad gerokai išsiplėstų PLB veiklą sutelktum, damiau? O gal to ir nereikia - kiekvienas dirba sau?

Anksčiau reikėjo koordinacijos, nes Lietuvos nebuvo. Kai kas dabar mano, kad nieko derinti nebereikia. Lietuvos įstaigos tą galėtų atlikti. Bet ar Lietuva turi laiko ir lėšų to imtis? Nors kiekvienas kraštas nori tiesiogiai palaikyti ryšius su Lietuva. Pavyzdžiui, JAV lietuvių bendruomenei tai svarbu. Per tokius santykius geriau išlaikysime savo tautybę ir padėsime Lietuvai. Ar PLB vadovybė gali aptarnauti daugiau nei 20 kraštų? Vargu ar tai įmanoma, nes mūsų interesai labai skirtingi. Vieni prašo pašalpos, kiti - ją teikia. Mums reikia kultūrinės paramos, kitiems - kitokios.

Tautiečiai iš Rytų užsiminė apie paramą. Valstybė ne visada pajėgi jiems padėti. Matyt, viltys siejamos su Amerika?

Nesame Pasaulio bankas ir mums ne viskam užtenka pinigų.

Beje, mūsų žmonės padeda giminėms, teikiam medicinos

paramą, gydome vaikus, prižiūrime našlaičius, padedame partizanams.

Ponas R. Čeponis apkaltino išeiviją apsirgus didybės ligomis. Kokios tų ligų priežastys?

Išeivija neserga. Ji persiorientuoja, kaip ir Lietuva. Prieš Nepriklausomybę mes buvome lietuviai, o dabar jau amerikoniai. Tą irgi reikia permąstyti, bet kaltinti išeivijos nederėjo. Gal tai pripažinimas, kad nepajėgiama atsakingai dirbti.

Jaučiama kažkokia trintis. Ir tai net kiek juokinga, kai žinai, kad išeivija nėra labai jau gausi.

Sutinku. Tai visiškai nereikalinga. Klaida mūsų konstitucijoje (PLB), kuri nesuderina detalių mūsų veikloje. Nežinome, kas už ką atsakingas. Tada išskyla asmeniškumai. Tas klaidas mėgime taisyti, bet ar šio seimo nariai tą supras? Nežinau.

Prezidentas kvietė PLB kurti Lietuvos įvaizdį užsienyje. Seimo pirmininkas ragino teikti politinę paramą. Ar PLB pasiryžusi?

Tai darome dabar. Prof. V. Landsbergis tą gražiai patvirtino. Veikiame Kongrese, Senate, kad įtikintume, jog Lietuva pasirodusi į NATO. Teigimas, kad kova dar nesibaigė, yra teisingas. Jūs atkūrėte Nepriklausomybę. Atlikote darbą jūs, mes - prisidėjome. Dabar Nepriklausomybė reikia išlaikyti, tad mūsų politinė veikla nepasibaigė. Ar ji kada baigsis? Turbūt ne, nes daug aplinkinių kraštų nori, kad būtume jų sferoje. Gal visuomet mums reikės budėti... Ir padėti.

Skaitykite Darbininką ir pasiūlykite jį savo draugams!

(718) 827-1351

paveda vidaus reikalų ministeriui M. Gedvilui, antras, kad ligšiolinis Užsienio reikalų ministerijos departamento direktorius P. Glovackas skiriamas užsienio reikalų viceministeriu, pavedant jam laikinai eiti užsienio reikalų ministerio pareigas.

Atvirai sakant, aš laukiau savo elgesio blogesnių pasekmių ir jau buvau pasiruošęs vykti Rusijos gilumon.

Vėliau, besibaigiant mano atostogoms, jos buvo, jau man neprašant, pratestos dar dešimčiai dienų. Faktiškai man pareigų eiti jau neteko, nes grįžau tik likviduoti Užsienio reikalų ministeriją ir rūpintis surasti darbo buvusiems tos ministerijos bendradarbiams.

[PO PREZIDENTO PABĖGIMO...]

Po Prezidento pabėgimo iš Lietuvos ejo gandai, kad Merkys, buvęs ministerių kabineto pirmininkas ir sulig Lietuvos konstitucijos dabar einas Prezidento pareigas, derasi su rusais dėl sudarymo naujo kabineto ir kad tos derybos labai nesiseka vesti.

Maždaug trims dienoms praslinskus, apie 12 valandą nakties (aš jau gulėjau lovoje), man paskambino iš rusų atstovybės, kad prašo mane atvykti į atstovybę ir tam reikalui už 15-20 minučių bus atsiųstas automobilis. Aš sutikau. Nuvykęs ten radau Dekanozovą, Pozdniakovą ir Merkį. Tuojau buvau užklaustas, ar nesutiksiu įeiti į naują Paleckio sudaromą ministerių kabinetą kaip užsienio reikalų ministras ir ministerio pirmininko pavaduotojas. Mane pirmiausia labai nustebino Paleckio parinkimas Pirmininku, nes ji pažinojau kaip negabų žurnalistą, mažai protingą ir labai netaktišką. Aš man siūlomojo posto užimti atsisakiau, paaiškindamas, kad aš blogai moku svetimą kalbą ir nesu niekadęs dirbęs diplomatinio darbo. Aš supratau dar, jei man būtų pasiūlyta švietimo ministerio vieta, bet užsienio reikalų ministeriu mane parinkimas man yra keistas. Mane ilgesnį laiką įkalbinėjo, bet aš vis nesutikdavau. Tada pareikalavo, kad aš pagalvočiau ir duočiau atsakymą ryt dieną iki 10 valandos. Aš sutikau su tuo tik tam, kad ilgiau mane čia netrukdytų. Išėidamas pasiteiravau, kas gi kiti numatyti ministrai. Man buvo pasakytos kelios pavardės, iš kurių tik vieno

(mukelta į 4 psl.)

■ Liepos 26 d. tragiškai baigėsi oro šventė Ostendėje (Belgija). Demonstruodamas sudėtingą triuką pilotas prarado vienmotorio lėktuvo kontrolę ir nukrito į žiūrovų minią. Tragedijos metu liepsnose žuvo aštuoni žmonės, daugiau kaip 50 buvo sužeista. Dešimt iš jų nukentėjo labai sunkiai. Jordanijos komandai priklausęs lėktuvas nukrito maždaug už 100 metrų nuo žiūrovams skirtos vietos ir vos neužkliudė prie kilimo tako stovėjusių oro lainerių. Kai kurie liudytojai teigė, kad lėktuvas bloškė į žemę staigus ir stiprus vėjo gūsis. Oro šventė Ostendėje vyko lietingą ir vėjotą dieną.

■ Patikslintais duomenimis, 18 žmonių žuvo liepos 28 d. sprogdus dujų balionui naftos perdirbimo įmonės valdybos "Cernuškaneft" dviaukščiame administraciniame pastate 5 kilometrų nuo Kujedos stoties Permės srityje. Iš po griuvėsių ištrauktas 31 žmogus, iš jų 18 žuvusiųjų.

■ Per karines pratybas Pietų Taivane, pabūkle sprogdus sviediniui, žuvo du ir sužeista dar 16 kareivių. Vieno skeveldra sužeisto kareivio būklė kritiška.

■ Mažiausiai 5 mln. žmonių Šiaurės Korėjoje ištiko badas, toks kaip Somalyje ir Etiopijoje, - liepos 29 d. pranešė Ženevoje išskirusios privačios Tarptautinės maisto badaujančioms šeimoms agentūros vadovas Tedas Yamamoris. "Skirtumas tik tas, kad korėjiečiai badauja tyliai ir niekam per daug nežinant", - sakė pareigūnas.

■ Apie Šiaurės Korėją ištikusį badą neseniai pranešė ir Jungtinių Tautų Pasaulinė maisto programa.

■ Teismo medicinos ekspertai Bosnijoje pradėjo numanomos masinės kapavietės palaikų ekshumaciją. 25 prokuratorių specialistų grupė pradėjo žmonių palaikų iškėlimą šiauriniame Brčko mieste, serbų kontroliuojamoje teritorijoje.

Liepos 6 dieną Lietuvoje buvo paminėta Mindaugo karūnavimo diena - Valstybės diena. Ta proga, Vilniuje, buvo pagerbtos visų - žemaičių, prisikėlimo, Kęstučio, Dainavos, Taurų, Algimanto, Vytauto, Vyčio, ir Didžiosios Kovos - apygardų vėliavos, kurias į Nepriklausomybės aikštę nešė iš visos Lietuvos suvažinę Lietuvos laisvės kovos Sąjūdžio dalyviai.

V. Kapočiaus nuotr.

Hong Kongas - jau Kinijos dalis

Liepos 1 d. įvykęs Hong Kongo prijungimas prie Kinijos, greta klausimų apie politinę ir ekonominę ateitį, nemažą susirūpinimą ateitimi kelia vietos katalikams.

Didžioji dauguma 6 milijonų krašto gyventojų išpažįsta tradicines religijas - taoizmą, budizmą ir konfucianizmą. Hong Konge yra ir 250,000 katalikų, kurių bendruomenė pasižymi savo veiklumu. Krašte taip pat yra maždaug 100,000 protestantų. Visų religijų išpažinėjai gražiai sugyvena ir bendrai visų tikybų tikintieji yra laikomi pavyzdiniais, įstatymus gerbiančiais piliečiais. Visos religijos užsiima socialine veikla, tačiau Katalikų Bažnyčia šioje srityje pirmąją dideliu skaičiumi išlaikomų mokyklų, ligoninių ir prieglaudų. Pažymėtina dar tai, kad didžioji dauguma Hong Kongo politikos ir kultūros pasaulio vadovų baigė mokslus katalikiškose mokslo įstaigose.

Hong Kongo vyskupijoje šiuo metu dirba trys vyskupai: Hong Kongo vyskupas kardinolas, 72 metų amžiaus John Wu Cheng-Chung. 1996 m. gruodžio mėnesį popiežius Jonas Paulius II vyskupui Wu Cheng-Chungui paskyrė du vyskopus pagalbininkus: kodadjutoriu, vyskupą Joseph Zen, ir augiliarą, vyskupą John Tong. Hong Kongo vyskupijoje darbuojasi 71 diacezinis kunigas. Išskyrus vieną amerikietį, visi

kinai. Vienuolijoms piklausančių kunigų Hong Konge yra 255, vyrų vienuolių 73 ir moterų vienuolių 559-nios. Seminarijoje mokoši 18 kandidatų į kunigus.

Vyskupijoje veikia 60 parapijų, turinčių 37 bažnyčias, 29 koplyčias ir 33 kitokias maldai patalpas. 1996 m. vyskupijoje atlikta 4,000 krikštų, suteikta 2,800 sutvirtinimo sakramentų ir palaiminta 1,340 santuokų.

Didelis Katalikų Bažnyčios įnašas į Hong Kongo švietimo sistemą. Katalikams priklauso 329 mokyklos, kuriose besimokančiųjų skaičius 280,000. Katalikų Bažnyčiai priklauso 38 vaikų darželiai, 157 pradžios mokyklos, 78 vidurinės mokyklos, 23 profesinės mokyklos, 18 suaugusiųjų mokyklų, 4 naktinės mokyklos, 10 ypatingų mokyklų ir viena aukštoji. Šių mokyklų katalikų moksleivių ir studentų procentas neviršija 10-ties. Dauguma katalikiškų mokyklų mokinių yra nekatalikai.

Trumpai apie Hong Kongo katalikų socialinę ir labdarinę veiklą. Krašte veikia 14 Caritas socialinių centrų, 6 katalikų ligoninės. Daug dėmesio Hong Kongo katalikų tikintieji skiria mažamečių ir senelių globai.

Veikia 17 vaikų globos namų, kuriuose auklėjami 1,194 berniukai ir 1,229 mergaitės. Veikia 11 senelių prieglaudų, kuriose gyvena apie 1,000 žmonių. Be to, dar veikia 14 senelių centrų, kuriuose suteikiama pagalba 6,000 senelių.

Nuo 1970-ųjų metų, kai Hong Konge apsilankė popiežius Paulius VI ir paskelbė kreipimąsi į visą Kiniją, Hong Kongo vyskupijos katalikai pradėjo sąmoningiau vertinti savo vaidmenį kaip tilto tarp Kinijos katalikų ir visuotinės Bažnyčios. Hong Kongui sugrįžus į kontinentinės Kinijos priklausomybę, šis vaidmuo taps dar akivaizdesnis. Tačiau tik laikas parodys, kokios Hong Kongo katalikų veiklos galimybės. Siekdami nuraminti būgštaujančius Hong Kongo katalikus, Pekino komunistinės valdžios religijų reikalų tarybos direktorius 1996 metais ramino vietos religijų vadovus, jog Kinija nesieks pakeisti Hong Kongo gyvenimo stiliaus. Bet mainais jis pareikalavo, jog Hong Kongas nebandytų įtakoti Kinijos gyvenimo stiliaus. Tad ir religijos gyvenimo sferoje Pekinas siūlo formuluotę: viena valstybė - dvi religijos sistemos. Tai sunkiai suderinama pozicija, nes Hong Konge tikintieji jaučia, kad negali nekalbėti apie Kinijos katalikų persekiojimus, apie komunistų bandymus sunaikinti popiežiui ištikimą

Artėjame prie NATO

Lietuvos krašto apsaugos ir Lenkijos gynybos ministrai pasirašė sutartį, kuria klojami teisiniai pamatai formuoti bendrą Lietuvos ir Lenkijos taikos palaikymo pajėgų batalioną LITPOLBAT. Dar turi būti parengta susitarimų, apibrėžiančių junginio finansavimo bei karių mokymo sąlygas. Lietuva tikisi žadėtos Lenkijos

paramos batalioną aprūpinant kovos ir specialiąja technika. Manoma, kad batalionas bus galutinai suformuotas iki 1999 m. pradžios. Junginį sudarys maždaug 400 karių. Kuriamas bendras taikdaryų batalionas padės abiejų šalių ginkluotąsias pajėgas priartinti prie NATO reikalavimų.

LŽ

Vizos ir dorybės

Taip pavadintas amerikiečio jėzuitų kunigo pagamintas trumpametražis filmas apie Chiune Sugihara, Japonijos generalinį konsulą Lietuvoje, kuris antrojo karo metu iškelbėjo tūkstančius žydų. 26 minučių kino juosta šią vasarą bus pristatyta Huesca tarptautiniame trumpametražio kino festivalyje Ispanijoje ir Amerikos azijiečių tarptautiniame kino festivalyje New Yorke. Neseniai filmas buvo rodomas Hollywoodo filmų namuose, įvairiose Jungtinių Valstijų mokyklose, taip pat buvo demonstruotas per Ja-

ponijos televiziją. Antrojo pasaulinio karo vaizdai beveik visuomet liudija kraupias situacijas. Bet Sugiharos asmuo yra reta ir kilni išimtis, sako filmo režisierius, japonų kilmės amerikiečių aktorius Chris Tašima, kuris filme pats atliko ir Chiune Sugiharos vaidmenį. Filmą kalba apie didvyrišką drąsą, sako dokumentinio filmo prodiuseris, jėzuitas kunigas Chris Donahue. Pasak jo, filmas liudija apie visuotines vertybes ir jame nėra japonų arba žydų istorijos pasakojimo (nukelta į 5 psl.)

Lietuvos Valstybės dieną Vilniuje buvo galima išvysti šalies visų miestų vėliavas.

V. Kapočiaus nuotr.

Bolševikų invazija ir liaudies vyriausybė

(atkelta iš 3 psl.)

Ernesto Galvanausko man buvo žinoma. Kitų asmenų pavardžių aš dargi niekuomet nesu net girdėjęs.

Pargrįžęs namo, aš tuojau paskambinau telefonu rusų atstovybėn, kad aš galutinai nusistatčiau neiti į Paleckio kabinetą ir mano kandidatūros prašau daugiau nestatyti. Prie telefono buvo priėjęs Pozdniakovas ir jis paprašė palaukti prie telefono, kol jis apie tai praneš kitiems. Po kelių minučių sugrįžęs pasakė, kad jie tikisi, kad aš dar pagalvosiu ir savo galutiną atsakymą duosiu apie 10 valandą. Ėmiau tikrinti, kad nėra reikalo antrą kartą trukdyti, nes atsakymas bus tas pats. Dar paprašė palaukti. Prie telefono priejo Merks ir pasakė maždaug taip: padėtis rimta, reikia pagalvoti ir pasitarti su kitais kandidatais, kuriuos pažįstu - ir padėjo triūbe. Supratau, kad pataria pasitarti su Galvanausku.

Ant rytojaus daug laiko sugaišau, kol suradau Galvanauską. Atvykęs papasakojau, kas vakar su manim atsitiko. Jis pasakė, kad su juo dar niekas nėra kalbėjęs tuo klausimu, bet jei bus padarytas pasiūlymas, jis nesvyruodamas sutiks būti ministru, nes Lietuvos padėtis yra labai sunki ir opi, ir kiekvienas mūsų privalo viską daryti, ką tik galima, kad išgelbėtų, ką gelbėti dar galima. Čia jis papasakojo, kad Merkiui sugrįžus iš Maskvos ir pasimačius su Prezidentu buvo šaukiamas kitą dieną ministerių kabineto posėdis 12 valandą Prezidentūroje, kur Pirmininkas turėjo padaryti platų pranešimą apie derybas Maskvoje ir aptarti padėtį, bet kai ministrai atvyko, rado jau Prezidentūrą tuščią ir Prezidentą su visa šeima išvykusį Vokietijos link. Jam ir gen. Vitkauskui buvo pasiūlyta pavyti Prezidentą ir įkalbinti sugrįžti. Jie iš čia tuojau išvyko automobiliu į Kybartus. Kybartuose sužinojo, kad Smetona jau anapus sienos ir kol kas gyvena dar Eitkūnuose, viešbuty "Rusija". Kadangi gen. Vitkauskas buvo karine uniforma, jis per sieną pereiti negalėjo, bet Galvanauskas nuvyko į Eitkūnus ir matėsi su Smetona, bet įkalbėti jį sugrįžti nepasisekė, nes kliudė šeima. Taip be nieko teko grįžti Kaunan, kur sužinojo, kad ir kiti ministrai išvyko iš Kauno, matyti, kažkokios baimės apimti. Urbšys, užsienio reikalų ministras, dar nėra grįžęs iš Maskvos, kur pasilikio baigti derybų ir

surinkti žinių apie situaciją. Mano užklaustas, ar sutiks eiti į Paleckio kabinetą, jei bus jam pasiūlyta, atsakė, kad sutiks. Po pasikalbėjimo su Galvanausku grįžau namo ir radau prie vartų stovintį ministerio pirmininko automobilį ir šoferis man pranešė, kad Paleckis laukia manęs ministerio pirmininko kabinete. Nuvažiauvau. Paleckis jau ten šeimininkavo, buvo geros nuotaikos, paklausė, ar aš jau apsigalvojau, nes, be manęs, jau visi kiti kandidatai yra davę sutikimą ir jam pavesta sudaryti ministerių sąrašą ir pasiūsti Merkiui, dabar einančiam Prezidento pareigas, patvirtinti. Aš panorėjau dar kartą susipažinti su mano būsimais kolegomis. Pasirodė, kad sąrašas žymiai pakitėjo. Atsirado naujų žmonių. Jų tarpe buvo man žinomų. Pakarklis - kaip teisingumo ministras. Žinojau, kad Universitete jis buvo aktyvus ateitininkas; vėliau persimetė į tautininkus, dar vėliau buvo atsidūręs "voldemarininkų" eilėse. Nustebau, nes apie tolimesnius jo persiorientavimus neturėjau supratimo. Švietimo ministeriu numatytas buvo Venclova, man irgi gerai pažįstamas kaip jaunas literatas, baigęs Kauno universiteto Humanitarinį fakultetą, mano mokinytis. Bet sąrašas visai nefigūravo Galvanauskas, o finansų ministeriu buvo numatytas Vaišnoras, kurio pavardės anksčiau aš niekuomet nebuvau girdėjęs. Paleckis mane painformavo, kad Venclovos dabar nėra Kaune, jis šiuo metu yra Taline, kur buvo nuvykęs į Pabaltijo kraštų literatų suvažiavimą, bet savo sutikimą pranešė telegrafu. Nėra dar ir vidaus ministerio, ir laikinai jo pareigas teks eiti jam, Paleckiiui, o man, iki sugrįš Venclova, teks eiti ir švietimo ministerio pareigas. Kai bus atlikti visi formalumai ir paskirtas vidaus reikalų ministras, tada jam, Paleckiiui, teks eiti Prezidento pareigas, o man - ministerio pirmininko.

Aš pasveikinau jį su aukštomis pareigomis, bet pareiškiau, kad sutiksiu dalyvauti kabinete tik tuomet, jei finansų ministeriu bus paskirtas Galvanauskas. Aš manau, kad padaryta klaida kitose ministerijose gali būti greitai atitaisoma, bet finansų srity klaidos gali turėti katastrofingų pasekų, ir todėl negalėsiu, kaip einantis ministerio pirmininko pareigas, imtis atsakomybės, jei negalėsiu pasitikėti finansų ministeriu, kad jis sugebės tinkamai tvarkyti krašto finansus, tuo labiau kad neturiu supratimo, kokiam dabar stovį yra Lietuva finansų žvilgsniu.

Todėl paskyrimas Galvanausko ar bent Jurgučio, kaip žinomų Lietuvos prityrusių finansistų, yra būtina sąlyga.

Teko dar ilgai tuo reikalu kalbėti, kol pagaliau pasisekė įtikinti. Gal labiau įtikino mano griežtas nusistatymas neiti be Galvanausko negu mano žodžiai.

Tą pačią dieną apie ketvirtą valandą vėl buvau iškviestas į ministerio pirmininko buveinę. Ten jau buvo susirinkę visi kandidatai, tarp jų ir Ernestas Galvanauskas. Ką ten susirinkę kalbėjo, ką svarstė, gerai neatsimenu. Rodos, buvo norėta išsiaiškinti padėtį. Paleckiiui uždavinėjami buvo klausimai, ir jis nuolat bėgiodavo į kitą kambarį. Vėliau iš Mašalaičio, ministerių kabineto viršininko, sužinojau, kad jis kiekvieną kartą vis skambindavo rusų atstovybėn, informuodamasis tais ar kitais klausimais, ir kuriuos turėjo savo būsimiems bendradarbiams duoti atsakymus.

Nepamenu, ar tą pačią dieną, ar ant rytojaus, ministerių kabineto sąstatą patvirtinus, nuvykom pristatyti Merkiui, kaip einančiam Prezidento pareigas. Prezidentūra buvo tuščia, ir visa šioji ceremonija slepiantčiai mane paveikė. Išėjau blogiausiai nusiteikęs. Nors nutariau neperimti Užsienio reikalų ministerijos, iki nesugrįš [ministras], bet visgi užėjau į ministeriją. Čia mane sutiko Čarneckis, Norkaitis ir kiti tarnautojai, pasikalbėjome kiek apie padėtį. Supratau, kad jie daugiau žino ir pesimistiškiau žiūri į ateitį ir nerimauja dėl savo likimo. Aš ėmiau tikrinti, kad niekas nebus paliuosiuotas, iki aš čia būsiu, ir stengsimės visomis jėgomis bendrai dirbti, kad išgelbėtume, ką dar galima gelbėti. Norkaitis man atsakė, kad reikia atsižvelgti į Lietuvos reikala, bet ne į jų likimą. Jeigu reikės kurį nors jų paaukoti, kad aš nesivaržytų, nes jie gerai supranta, kad su bolševikų reikalavimais reikės skaitytis, ir labai skaitytis. Čia ėmė irgi kalbėti apie Klaipėdos klausimo likvidacinę komisiją, išdėstė reikala ir pasiūlė paskirti tai komisijai pirmininką, nes reikalas skubus. Čia pat pasirašiau paskyrimų aktą ir komisijos pirmininku patvirtinau Norkaitį. Paskui p. Kubiliūtė, slapto skyriaus (šifru) vedėja, pranešė, kad jau pora dienų guli iš Berlyno telegrama, kurioje pranešama, kad A. Voldemaras yra Berlyne ir rengiasi važiuoti Kaunan. Atstovas Škirpa klausia, kaip šiuo reikalu turi pasielgti. Aš tuojau padiktavau telegramą, kad Voldemaras dar nevažiuotų, kol galutinai paaiškės situacija. Aš bijojau dėl jo likimo, kadangi po tautininkų perversmo jam paėmus valdžią, buvo sušaudyta keliolika bolševikų.

Tą patį vakarą buvo pirmasis naujo kabineto posėdis Paleckiiui pirmininkaujant. Rodos, kad pirmas klausimas, kuris jo buvo paliesęs, tai - tautininkų sąjungos uždarymas.

(Bus daugiau)

Lakūnas Jurgis Kairys liepos 6 d., Valstybės dienos proga, atliko sudėtingą ir rizikingą skrydį po Baltuoju tiltu per Nerį Vilniuje.

1997 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės

1997 m. Š. Amerikos baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės įvyks **1997 m. rugsėjo 6-7 d.**, Cuyahoga Community College, Western Campus, 11000 W. Pleasant Valley Rd., Parma, Ohio (vakarinis Clevelando priemiestis). Varžybas vykdo Clevelando LSK Žaibas.

Varžybos vyks šiose klasėse: vyrų (20-34 m. imtinai), moterų (17-34 m.), jaunių A (17-19 m.); jaunių ir mergaičių B (15-16 m.); berniukų ir mergaičių C (13-14 m.), D (11-12 m.), E (9-10 m.) ir F (8 m. ir jaunesnių); vyrų ir moterų "Sub-masters" (35-39 m.), visų klasių "Masters" - (40-44 m.), (45-49 m.) ir t. t. kas 5 metai.

Prieauglio klasifikacija - pagal dalyvio amžių 1997 m. gruodžio 31 d. Sub-masters ir masters - pagal dalyvio amžių varžybų dieną. Dalyvių skaičius neapribotas visose klasėse.

Varžybų pradžia: šeštadienį, **rugsėjo 6 d., 2:30 val. p. p.** Registracija nuo 12:30 val. Sek-

madienį varžybos tęsis nuo 10:00 val. ryto.

Dalyvių registracija pageidaujama iki 1997 m. rugsėjo 2 d. imtinai, šiuo adresu:

Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889, faksas: 216-481-6064.

Papildomi kontaktai: Eglė Laniauskienė (216-731-7464), Irena Wilkinson (905-822-0302).

Lietuvių 1997 m. pirmenybės bus išvestos iš baltiečių. Smulkios informacijos bus praneštos visiems ŠALFAS-gos vienietams. Klubams nepriklausantieji dėl informacijų gali kreiptis į A. Bielskų bei kitus aukščiau nurodytus asmenis ar į bet kurį lietuvių sporto klubą.

Klubai ir pavieniai lengvaatlečiai skatinami šiose varžybose gausiai dalyvauti.

ŠALFAS-gos Lengvosios atletikos komitetas
ŠALFAS Centro Valdyba

"Macbetho" ir "Venecijos pirklio" ispūdžiai

Alfonsas Nakas

Antraštėje minimų William Shakespeare veikalų pastatymus mačiau 1997 m. liepos 5 d., Alabamos Šekspyro festivaly (ASF). Abu pastatymus Festivalio teatro scenoje. "Macbetha" - popiet, "Venecijos pirkli" vakare. "Macbetha" nuo 1971 m. septintąjį kartą, "Pirkli" nuo 1970 m. - šeštąjį.

"Macbethas" - sudramatinta rūsti 11-to šimtmečio Škotijos istorija. Grįžta Macbethas (Greg Thornton) su kitu karžygiu, Banquo (Steven David Martin), po garbingai laimėto mūšio. Pakeičiui į pili, susitinka raganas - šmėklas, kurios pranašauja jam garbės, valdžios, turtų ateitį. Niūrių, akmeninėje aukštų skliautų pilyje pasitinka žmona, Lady Macbeth (Greta Lambert). Bučiniiais, glamonėmis ir įtikinėjimais ji garbingą karį visiškai palaužia: kai į pilį užsuka karžygio pagerbti Škotijos karalius Duncan (Paul Hebron), Macbethas, jį miegantį paskerdęs, su kruviniais peiliais rankose ateina pasirodyti žmonai ir publikai. Nuo čia prasideda stalinų, hitlerių, huseinų protagonisto kelias, nuklotas draugų ir jų šeimų lavonais. Nuo žudynių pamišusi, Lady Macbeth, veltui plovusi kruvinas rankas, nusižudo. Macbethas, persekiojamas jo samdytų žudikų paskersto Banquo šmėklos, žūsta nuo kito buvusio bendražygio, Macduffo (John Woodson), kalavijo. Argi ne tokia, tik tūkstančius kartų kru-

vinesnė ir 20-tojo šimtmečio istorija?

Macbetho spektakly - trys tuzinai aktorių bei statistų. Kalbėti net apie iškilųjų vaidybą čia nėra vietos. Profesiniam festivaly savaime visi gerai vaidina. Išskirtinai galiu pasidžiaugti Greg Thorntono ir Gretos Lambert vaidyba. Thornton'ą esam pratę matyti ramaus vyro vaidmenyse, švelniakalbį ir lengvažingsnį. O čia jis buvo temperamentingas, baime keliantis priešams ir... žiūrovams. Greta Lambert, daugely vaidmenų žavinga koketė, meili, perdėm moteriška, čia pasirodė kaip klastinga, šaltakurajė galios ir garbės siekėja.

Kai statomos Šekspyro komedijos, publikai pataikaujant, režisierių perkeliama į kitus šimtmečius, epochas, net į skirtingus šio šimtmečio dešimtmečius, kitus Europos miestus, etc. Su didžiosiomis Bardo tragedijomis kažkodėl nedrįstama eksperimentuoti. Tik Oakland universiteto teatre, Pontiac, MI, matoma švelnindamas Macbetho žudynes, režisierius įvedė toki spektaklio preliudą: scena lėtai pravažiavo Duncan'o karieta su joje girtu ir dar geriančiu karaliumi, apspustu pusnuogių mergų; atseit, nėra ko per daug tokio valdovo gailėti. Bet tai - reta išimtis. Šiaip visi "Macbetho" spektakliai panašūs. O taip norėtųsi, kad, pavyzdžiui, Macbetho pilis panešėtų į Kremliaus rūmus, Duncan dėvėtų caro rū-

kalojaus uniformą, o Macbethas būtų aprengtas enkavedisto rūbais...

"Venecijos pirklys" - kitas pasaulis! Šviesus gamtovaizdis. Barokinio miesto panorama. "Naktimis" - tolimų rūmų languose šviesos. Veikėjai pilni gyvybės, pokštų. Jų rūbai visų spektro spalvų. Bet ne visi ir čia be rūpesčių, nes veikalas dvilypis.

Turtingas pirklys Antonio (John Woodson), laukdamas vėluojančio savo prekybos laivyno, priverstas iš pinigų skolintojo žydo Shylock'o (Philip Pleasants) skolintis 3,000 dukatų. Sąlyga: skolos iki nustatyto termino negrąžinsi, atsilysinsi savo kūno svaru. Gavus (klaidingą) žinią, kad laivai paskendo, skolos grąžinimo terminui pasibaigus, Shylock'ui reikalaujant, sutartį vykdyti, Antonio rengiasi mirčiai. Jo gyvybę išgelbsti advokatu persirengusi Portia (Monica Bell). Ji meta Shylockui: "Svarą kūno, taip, imk. Bet nė lašo kraujo!" Žydas sužlugdomas, ir jautresnė publika negali jo negailėti.

O komiškoji dalis - Portios kelias į vedybas. Jos rankos siekia trys vyrai: Pirklio Antonijaus draugas Bassanio (Brian G. Kurlander), Maroko princas (Anthony Lamont) ir Aragono princas (Steven David Martin). Varžovams pasiūlomos bronzos, si-

dabro ir aukso dėžės, kurių vienoje yra Portios portretas. Atidavęs dėžę su portretu, gaus ir Portią. Čia režisierius ir veikėjai turi neribotas galimybes publiką juokinti iki ašarų. Ir juokinga! Aišku, laimi Bassanio ir, dar po kelių intrigu, baigiasi laimingom vedybom.

Šio dvilypio spektaklio pažibos tai Philip Pleasants ir Monica Bell. Ypač pirmasis! Ir pinigus skolindamas, ir savo teisių reikalaujamas, jis buvo logiškas, nuoseklus. Pokalby su savo draugu Tubal'u (Ed Hyland) ir su pinigų skolintoju jis neslėpė savo neapykantos krikščionims. Dar labiau užkietėjo, kai mylima vienuotė dukterė Jessica, t. y. Džesika (Tara Falk), krikščionį pamilusi, iš namų pabėgo. Su nuostaba klausėme jo logiškų išvedžiojimų, jo šalto nuoseklumo "teisingumo" siekiant. Dar nuostabesnė buvo jo vaidyba bylą pralaimėjus, sužlugus. Visokias pabaudas ant jo pečių teismui kraunant, jis ypač sužlugo, gavęs įsakymą apsikrikštyti. O Monica Bell, komiškosios veikalo dalies ašis, beje, dvigubam (advokato-prokuroro ir ištektė besiruošiančios merginos) vaidmeny, pasireiškė kaip brandi, talentinga aktorė.

Grįžtant prie Shylock'o, visur pabrėžiamo epitetu "jew", tai, po holokosto, jis tapo šiam puikiam scenos veikalui stabdžiu. Vieni teatrai ėmė jo vengti, kiti kaltinimų scenas kupiuruoti. Prieš keletą metų matytam spektakly iš teksto dingo nuosprendis apsikrikštyti (šiam spektakly paliktas). O juk pinigų skolintoju galėjo būti koks gobšus, sadistiškų polinkių anglas. Deja!

Abu aprašytus spektaklius režisavo tas pats režisierius, ASF menų vadovas Kent Thompson. Tie patys ir kai kurie kiti techninio personalo nariai, pvz., scenovaizdžio kūrėjas Charles Caldwell, šviesų projektuotoja Diane Perry Williams, kompozitorius Maurice Arnaud Benoit, balso ir dialekto patarėja Jan Gist, tik keletą, mano manymu svarbiausių, tepaminint.

ASF 1997-1998 m. sezonas baigiasi rugpjūčio gale. Naujasis sezonas, su nauju repertuaru, prasidės vėlu rudenį. Jo programos dar neturiu savo rankose.

ASF "Venecijos pirklio" pastatyme: Monica Bell (Portia) ir Brian G. Kurlander (Bassanio). Nuotr: ASF/Scarbrook

Nuotraukoje: Greta Lambert (Lady Macbeth) ir Greg Thornton (Macbethas). Nuotr: ASF/Scarbrook

Vizos ir dorybės

(atkelta iš 4 psl.)

Japonų diplomatas Chiune Sugihara 1940 metais Kaune, neatsižvelgdamas į savo vyriausybės nurodymus, išdavė Lietuvos ir Lenkijos žydams 1500 tranzitinių vizų ir išgelbėjo nuo 2,000 iki 6,000 žmonių. Sugiharos žydų gelbėjimą kai kas yra linkęs lyginti su kitu žydų gelbėtoju, vokiečiu Oskaru Šindleriu, kurį visame pasaulyje išgarsino Steveno Spielbergo filmas "Šindlerio sąrašas". "Vizų ir dorybių" filmo režisierius betgi mano, kad toks sugretinimas netinkamas, nes japono Sugiharos ir vokiečio Šindlerio žydų gelbėjimo istorijos visiškai skirtingos.

VRTP

Žemaitė iš Australijos tapo Lietuvos ūkininke

(atkelta iš 2 psl.)

paiai. Čia pat didžiulis serbentynas, kiti vaiskrūmiai, iš šiaurės kiema užstoja eglaitės, keliukas apodintas liepaitėmis. Danutė Baltutienė antrame namo aukšte apgyvendino jauną šeimą, kuri padeda prižiūrėti ūkį. Šiuo metu tvarte yra 4 melžiamos karvės ir dvi veršingos telyčios. P. Baltutienė ketino steigti pieno ūkį bei auginti veislines telyčias, tačiau pieno supirkimo kainos nedidėja, o krenta, todėl neapsimoka. Kultūrinėms mėlynėms netiko dirvožemis, todėl dabar P. Baltutienė buria aplinkinius ūkininkus juodųjų serbentų auginimui. Kartu apsimokėtų nusipirkti specialų kombainą derliui nuimti, be to, lengviau būtų parduoti didesni kiekį serbentų, gal net eksportuoti į užsienį. Be visų ūkio darbų, Danutė Baltutienė 3 dienas per savaitę gretinamame miestelyje moko vaikus anglų kalbos, kitame miestelyje dalyvauja moterų ansamblyje, gieda parapijos chore bei reprezentaciniame Plungės kultūros namų kameriniame chore. Pastarasis, beje, pakviestas koncertuoti į Švediją. Tačiau kartais tenka atsakyti koncerto ar gastroliuojančio teatro spektaklio, nes tuo metu, pavyzdžiui, veršiuojasi karvė. Danutė Baltutienė taip pat yra ir Plungės ūkininkų kooperatyvo narė. Šį kooperatyvą labai remia Prancūzijos vyriausybė, žemė dirbama prancūziška technika. Žemaitijos ūkininkai, pasak P. Baltutienės, labai atkaklūs, nes dirba po 12-14 valandų per parą, bando auginti įvairių kultūrų. Žemaitijoje gerai dera avižos ir griekiai, tačiau juos perdirbti reikia vežti į Latviją ar Baltarusiją, nes Lietuvoje nėra tokių malūnų. Žemdirbiai negali įsigyti šiuolaikinių įrengimų - per brangu. Pasak P. Baltutienės, Lietuvos valdžios ūkininkų rėmimo politika nėra palanki ūkininkams. P. Danutė yra ekologinės žemdirbystės bendrijos "Gaja" aktyvi narė, jos ūkis vienintelis rajone turi ekologiškai švarią produkciją gaminančio ūkio pasą. Tačiau labiausiai Danutė Baltutienę slegia dabartinio Lietuvos kaimo žmonių girtuoklystė. Ji mano, kad paprastiems žmonėms trūksta pavyzdžio. Pasak P. Baltutienės, iki šiol, išskyrus Vytautą Landsbergį, nebuvo tokios asmenybės, kuri galėtų būti pavyzdžiu, pakylėjančiu ir kitus. P. Baltutienės šeima - mama, vaikai ir vyrai - gyvena Australijoje, neketina gyventi Lietuvoje. Todėl ji nedrąsiai tikisi, kad gal pavyks prisijaukinti Lietuvai bent anūką, nors jis dar ir mažas. O kol kas Danutė Baltutienė savo pavyzdiniame ūkyje rauna usnis iš dirvos ir žmonių širdžių bei galvų.

LA

IŠ VISUR

- **Trisdešimt pirmoji** mokytojų studijų savaitė rengiama rugpjūčio 3-10 dienomis Dainavoje.

- **Iškilmingas Tautos šventės minėjimas** rengiamas rugsėjo 7 d. Chicago Jaunimo Centre. Po vėliavų pakėlimo Jaunimo Centro sodelyje ir pamaldų Jėzuitų koplyčioje, pagrindinis minėjimas bus Jaunimo Centro didžiojo salėje su invokacija, akademine ir menine dalimi. Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

- **"Draugo"** rengiama linksmas vasaros šventė įvyko rugpjūčio 3 d., sekmadienį, Marijonų vienuolyno sode, prie dienraščio patalpų.

- **Pianistas Andrius Žlabys** rugsėjo 14 d. koncertuos Chicago Jaunimo Centre. A. Žlabys, baigęs Vilniaus Čiurlionio menų gimnaziją, yra sulaukęs keleto tarptautinių įvertinimų kaip gabiausias jaunas pianistas. Jis Amerikoje turėjo galimybės patobulinti savo sugebėjimus Curtis muzikos institute Philadelphia, PA, ir Miami universitete.

- **Pirmosios lietuviškos knygos 450 metų sukakties** minėjimas Kanadoje, Toronto Lietuvių Namuose, rengiamas lapkričio 30 d. Minėjimą rengia Kanados LB Toronto apylinkės valdyba, kuriai vadovauja D. Garbaliuskienė.

- **Prel. dr. Juozas Prunskis**, šiemet švenčias savo kunigystės 65 metų ir amžiaus 90 metų sukaktis, "Draugo" fondui įteikė trečią 10,000 dolerių sumą, kurios investavimo prieauglio būtų finansuojamas religinių katalikiškų knygų leidimas. Pirmosios dovanos palūkanos skiriamos "Draugo" bendradarbių premijoms, o antrosios - "Draugo" prenumeratų platintojų premijoms bei prenumeratorių subsidijoms.

- **"Lithuanian Mercy Lift"** organizacija rengia "Vilties vėjų" puotą spalio 4 d. "Spirit of Chicago" laive. Puota rengiama ne vien pasilinksinti ir maloniai praleisti ankstyvo rudens vakarą, bet jos pelnas pagelbės ligoniams Lietuvoje.

- **"Dainavos"** stovyklavietės veiklai paminėti 40 metų sukakties proga Clevelande rengiamas koncertas spalio 25 d.

- **Vysk. Hansas Dumpys**, iš Chicago, IL, liepos 8-16 dienomis dalyvavo Hong Konge įvykusiame devintame visuotiniame pasauliniame Liuteronų sąjungos suvažiavime, atstovaudamas Lietuvių Evangelikų liuteronų Bažnyčiai. Iš Vokietijos dalyvavo ir kun. Tamara Kelelytė-Šmitienė.

- **Agnė Lukšytė**, Australijoje gyvenanti rašytoja, išleido savo romano "Prošvaistė šešėlyje" antrą dalį. Vaizduojamos Australijos nedidelio miestelio aktualijos.

- **Kun. Kazimieras Ambrašas**, SJ, paskirtas nauju Montrealio, Kanadoje, Aušros Vartų parapijos administratoriumi-klebonu.

- **Toronte Lietuvių Namų** poilsio stovykla rengiama lietuvių pranciškonų stovyklavietėje "Kretinga" rugpjūčio 9-16 dienomis.

Liepos 15 dieną Lietuvoje buvo plačiai pažymėtos Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydžio per Atlantą 64-osios metinės. Nuotraukoje: Darius ir Girėnas prieš skrydį.

Mes linkime, KAD NELAIMINGI ATSTIKIMAI JUS APLENKTU

Būsime Jūsų gydytojai, kol svečiuositės Lietuvoje. Jums tereikia paskambinti.

Visi klinikos gydytojai tobulinasi Vakaruose. Personalas kalba lietuviškai ir angliškai. Yra platus naujų vaistų pasirinkimas, šiuolaikiškai įrengta operacinė.

Pirmoji pagalba

- įvairios ūmios ligos, vaikų ligos, ginekologinės ligos

Skubi chirurginė pagalba

- kaulų lūžiai
- išnirimai
- žaizdos
- sumušimai
- raiščių, raumenų patempimai, plyšimai

Baltijos ir Amerikos

terapijos ir chirurgijos klinika

Privati klinika įsikūrusi

Vilniaus universitetinėje Antakalnio ligoninėje,

Antakalnio g. 124, tel. (8-22) 74 20 20, 76 79 42

Konsultuojame darbo dienomis nuo 9 iki 17 val.

Prireikus skubios medicinos pagalbos, skambinkite bet kuriuo paros metu.

Jei svečiuositės Vilniuje, užeikite susipažinti, net jei ir nesergate. Nelaimingi atsitikimai nelaukia patogaus laiko!

Šaitytojai rašo "Darbininkui"

Nepanaudota gera proga Lietuvos vardo garsinimui

Mažosios Lietuvos muzikas Sauerverinas parašė antrąjį Lietuvos Himną, kuris grojamas kiekvieną šeštadienį per Los Angeles Lietuvių Radiją. Jo žodžiai skamba: "Lietuviais esame mes gime, lietuviais turime ir būt, tą garbę gavome užgime, ir jai neturim leist pražūt..."

Kyla klausimas, kiek mūsų jaunos kartos lietuvių yra girdėję šiuos žodžius ir kiek juos vykdo.

Š. m. birželio 27 d. "Darbininke" atspausdintas straipsnis pavadinimu: "Jonui Stroliai paskirta "Emmy" premija".

Čia rašoma, kad šių metų gegužės 19 d. Beverly Hilton viešbutyje, Beverly Hills, Kalifornijoje, įvyko 24-tasis metinis dieninių televizijos programų atžymėjimas, kuriame The National Academy of Television Arts and Sciences paskyrė taip vadinamą Emmy award Jonui Vytautui Stroliai už "išskirtinę operatorinę režisūrą" (Multiple Camera Editing).

Jonas Strolia yra gimęs 1966 m. Chicagoje, ten baigė Dariaus ir Girėno pradžios ir Chicagos aukštesniąją liuanistines mokyklą, priklausė skautų, ateitininkų ir Lietuvos Vyčių organizacijoms. Už nuopelnus Vyčiai yra jį pakėlę į "amžinuosius narius".

Iš viso to galima spręsti, kad J.

Strolia kalba gerai lietuviškai ir yra geras Lietuvos patriotas. Mes, lietuviai, gyvendami išeivijoje, turime tik džiaugtis, kad mūsų tautietis iškilo į amerikiečių viršūnes.

Tačiau būtų buvę padarytas didelis patarnavimas Lietuvai ir lietuviams, kurie labai džiaugėsi, jeigu Jonas Strolia, atvykęs į Los Angeles, iš Beverly Hilton viešbučio būtų paskambinęs bent vienam lietuviui, gyvenančiam Los Angeles, o čia jų yra šimtai, ir suėjęs kontaktą su mūsų žurnalistais.

Mūsų lietuvių radijas Los Angeles būtų mielai su juo padaręs radijo pokalbį, kuris būtų transliuotas Los Angeles ir taip pat nusiųstas į Vilniaus radiją, per kurį J. Strolia būtų pagarsėjęs kaip žymus Chicagos lietuvis. Lietuvos vardas būtų nuskambėjęs Los Angeles ir Vilniuje.

Dabartinis rezultatas yra nulis - lietuviškumo propagavimui.

O kas amerikiečiams yra lietuvis Jonas Strolia? Jiems visiškai yra nesvarbu, jeigu niekas apie jį neparašo į Amerikos laikraščius.

Deja, dėl kažkieno kaltės ir vėl nuėjo pražūtį gera proga iškelti pasauliui lietuvių ir Lietuvos vardą.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

Mirė Jacques-Yves Cousteau

Liepos 23 d. Paryžiuje, sulaukęs 87-erių metų amžiaus, mirė pasaulinio garso okeanografas Jacques Yves Cousteau. Pranešime apie jo mirtį pasakyta: "Didysis vandenyno mylėtojas

iškeliaavo į tylos pasaulį". "Tylos pasaulis" - taip vadinasi bene garsiausias Cousteau dokumentinis filmas ir knyga, kuri buvo išversta į 20 kalbų, tarp jų ir į lietuvių kalbą. Visas pasaulis pažinojo Cousteau ne tik kaip mokslininką, vandenyno ekologijos ir biologijos tyrinėtoją, bet ir aistringą okeanografijos bei ekologijos populiarintoją. Milijonams kino, o ypač televizijos žiūrovų, bei skaitytojų jo knygos bei dokumentiniai filmai patraukliai pasakoja apie nuostabų po vandeniu slėpintį pasaulį. Mylėdamas vandenyną ir giliai suvokdamas žmogaus veiklos grėsmę vandenyno ekologinei pusiausvyrai, Cousteau buvo įsitaukęs į aktyvią visuomeninę veiklą.

(nukelta į 8 psl.)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296-4130

Lietuvių grupės kelionė į

BUDAPEŠTĄ, PRAHĄ, VIENĄ

rugsėjo 19 - 29 dienomis

Kaina \$1,945 asmeniui iš New Yorko ir
\$2,045 asmeniui iš Chicagos

Iš kitų miestų pridėtinis, papigintas mokestis.

Į kainą įeina:

- Skrydžiai
- Pirmos klasės viešbučiai
- Pusryčiai ir pietūs kiekvieną dieną
- Įdomių vietų apžiūrėjimas kiekvieną dieną, privačiu tik lietuvių autobusu
- Profesionalai gidai
- Valstybiniai ir patarnavimo mokesčiai

Kelionės vadovas - Romas Kezys

Vietos garantuojamos atsuntus \$100 mokestį asmeniui

Vytis Travel

40-24 235 St.

Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161

1-800-77-VYTIS

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ▼ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas

nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų

į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

AUGUST PICK-UP SCHEDULE

AUGUST 11	WHITING, NJ	1-2 PM
AUGUST 12	PUTNAM, CT	1-2 PM
AUGUST 14	NEWARK, NJ	11-12 NOON
AUGUST 15	PHILADELPHIA	11-12 NOON
AUGUST 16	BROOKLYN, NY	12-1 PM
AUGUST 19	NEW BRITAIN, CT	11-12 NOON
	NEW HAVEN, CT	2-3 PM
	WATERBURY, CT	4-5 PM
AUGUST 21	KEARNY, NJ	11-12 NOON
	PATERSON NJ	1-2 PM
AUGUST 28	NEWARK, NJ	11-12 NOON
AUGUST 29	PHILADELPHIA, PA	11-12 NOON
	BALTIMORE, MD	4-5 PM
AUGUST 30	BROOKLYN, NY	12-1 PM

For more information call 914-258-5133

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$770 r.t.

One way to Vilnius \$559

FREGATA TRAVEL

250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

- SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
- Pagalba Lietuvai - Gift of Hope
- Skambučiai į Lietuvą 62 centai per minutę

- Vertimo paslaugos
- Pinigų pervedimas į Lietuvą
- Didžiausia lietuviška parduotuvė "DOVANA"

Sekantis konteineris iš Bostono į Lietuvą išvyks rugpjūčio viduryje. Netrukus visi Vilties siuntėjai paštu gaus naują siuntinių surinkimo tvarkaraštį rudens sezonui su konkrečiomis datomis kartu su informacija apie naujas VILTIES paslaugas.

New Yorke Vilties atstovai priima siuntinius šeštadienį, rugpjūčio 9 d., Brooklyne, "Darbininko" spaustuvės patalpose, nuo 12 iki 3 val. p. p. Siuntinius iš Jūsų namų mielai paims Vilties atstovas New Yorke Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260.

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

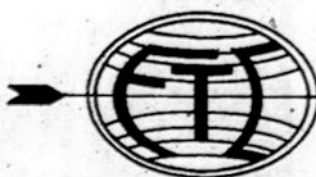
382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

MES SIŪLOME

**PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ
IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS
AMERIKOJE AR KANADOJE**

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Aukos Šv. Rašto leidimui

Per Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa Šv. Rašto vienoje knygoje lietuvių kalba spausdinimui iki š. m. birželio 20 d. auکوjo:

- \$5,000.00** - Sir Daniel Donahue, kun. Algirdas Olšauskas, prel. Stasys Žilys.
\$1,000.00 - Arkivysk. Jonas Bulaitis, Pranas ir Rožė Macernis, mons. Leon J. Peck, Putnamo seselės.
\$350.00 - Kun. Juozas Aranauskas, Aušros Vartų parapija (Kanadoje), Aldona Gaurys (kanadiškais).
\$300.00 - Kun. Matas Cyvas, kun. Kazimieras Pugevičius, Sofija Pumputis.
\$200.00 - Donna Anužis, Aldona O. Ploplys, Richard ir Regina Šlepety.
\$150.00 - Kun. Alfonsas Babonas, kun. Victor Skilandžiūnas (kanadiškais), kun. William L. Wolkowich.
\$132.94 - Kun. J. Sakevičius.
\$110.00 - Kun. Vito E. Mikolaitis.
\$100.00 - Ona Adomaitis, American Lithuanian R. C. Federation, Elena Augulis, prel. Antanas Bertašius, Zenonas Bungardas, Birutė Ciplijauskaitė, kun. dr. Petras Dauknyš, kun. Pranas Gaidamavičius (kanadiškais), Maria Zigaitis-Gelažius, Mary Gallagher, Peter Griganavičius, Saulius Jankauskas, Regina Jautokas, Helen P. Johnson, A. Valis-Labokas, MD, Karolis Lamberas, kun. George Malin, Česlovas Masaitis, Vytautas A. Mažeika, kun. Stasys Maziliauskas, Algis ir Vaida Miluckis, kun. Leonard Musteikis, Walter Noyalis, Alfonsa Pažiūra, Antanas ir Dalilė Polikaitis, Mindaugas Putrimas (kanadiškais), Algis Raulinaitis, Alphonsus R. Romeika, Antanas Seidukas, Adolph Sležas, p. p. Stančius, Veronica Starinskas, Frank Sujeta, Aldona Zailskas, Pranas ir Julia Zaranka, Linas ir Živilė Vaitkus, Juozas ir Elona Vaišnyš, Marija Vilutis.
\$50.00 - Jonas Andrusis (kanadiškais), Jonas P. Kavaliūnas, Peter Kiskunas, p. p. A. Kuolas (kanadiškais), Aldona Rimkus.
\$25.00 - Teklė Bogušas, Pranas Gasparonis, Nancy Lewis.

A. a. Kazimiero Miluko atminimui

A. a. Kazimiero Miluko šviesam atminimui, gimines, draugai ir pažįstami, išreikšdami šeimai gilią užuojautą, Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos kilniems darbams Lietuvoje, auکوjo: **\$500.00** - Robert ir Harley Raiff, **\$150.00** - Albina ir Rūta Strazdis, **\$100.00** - Lottie ir Vytautas Galinis su šeima, New Yorko ir Toronto Philatelistų Draugija, Ringa ir Rūta Remeza, p. p. Heinrich Zwickis su šeima, Willi G. Zwickis, iš viso **\$75.00** - skyrė Lucius Strazdis ir Rolf Reitz šeimos, **\$50.00** - Nick ir Nida Angelidis, June B. Bartels, Pranas ir Ina Gvildys, Michael Holl, Mark Hyman ir Bruce Sontag, Algis ir Vida Jankauskas, Kastytis ir Rasa Karvelis, Romas ir Daiva Kezys, Lietuvių Atletų Klubas, Albinas Milukas, Saulius ir Monika Re-

meza, **\$40** - Bill ir Mary Price, Jr., **\$25.00** - Marytė R. Shalins, Sheldon ir Sandra Sontag, **\$20.00** - Jonas ir Lilolė Černauskas, Birutė Cibulskienė, Charles ir Josephina Senken.

LKRŠ reiškia gilią užuojautą a. a. Kazimiero Miluko žmonai, vaikams, visai giminei ir nuširdžiai dėkoja už gausias aukas.

Nidos vasara su Thomu Mannu

Liepos 12 d. Nidos centre iškilmingai atidarytas Thomo Mannio festivalis. Įvairių menų - muzikos, literatūros, teatro ir kino - vakarų ciklas garsaus rašytojo pamėgtame gamtos kampelyje truko iki liepos 19 d.

LA

Edmundo Čapo fondo premijos

Edmundas Čapas, gyv. Floridoje, Lietuvoje įsteigė savo asmeninį fondą ir kasmet skiria jaunam (iki 35 metų amžiaus) asmeniui vienkartinę stipendiją (**\$800**) ir premiją (**\$200**).

Stipendija skiriama labai gerai studijuojančiam mokslų magistrui arba doktorantui, jei jų darbo tema yra iš mokslo istorijos arba mokslo filosofijos srities.

Premija skiriama už geriausią žurnale "Mokslas ir gyvenimas" per metus išspausdintą originalų straipsnį minėtomis temomis.

Šių metų balandžio 18 d. Vilniuje, dalyvaujant Edmundui ir

Jadvygai Čapams, stipendija buvo įteikta filosofijos magistrei Andrejai Adomaitytei, o premija - Lietuvos mokslų akademijos Botanikos instituto doktorantei Jolitai Klimavičiūtei.

Vienas iš pagrindinių Edmundo Čapo principų, steigiant šį asmeninį fondą, yra: "Ugdyti naują Lietuvos kartą, išsilaisvinusią iš mąstymo ir elgsenos igūdžių, kuriuos įdiegė nelaisvės penki dešimtmečiai". Ši finansinė parama - jauniems žmonėms, kuriems teks kurti jau atgimusią ir naują Lietuvą.

Knyga "Namie: Lietuvoje ir JAV"

JAV kariuomenės plk. ltn. Edmundas Čapas, metus dirbęs Lietuvoje ryšių karininku ir padėjęs Lietuvos kariuomenei, parašė knygą "Namie: Lietuvoje ir JAV".

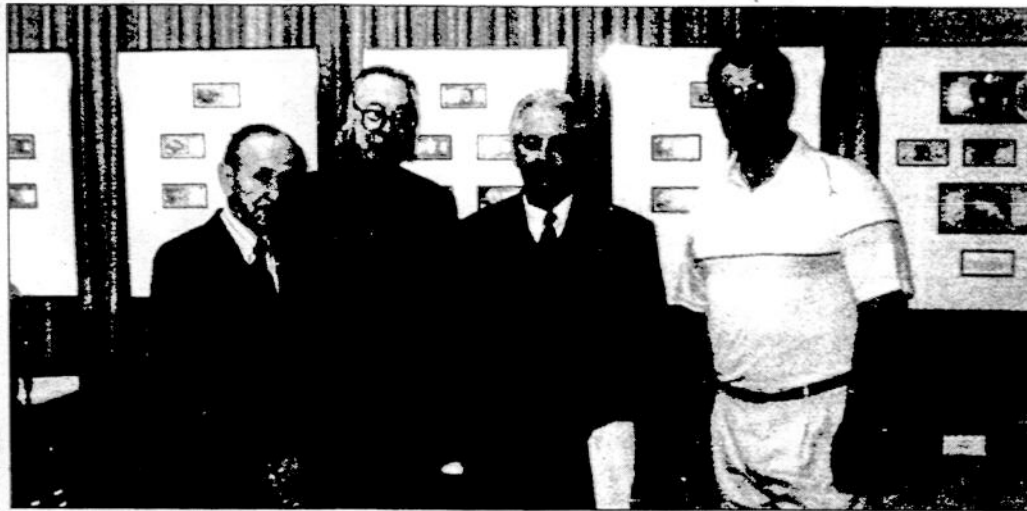
Autorius gimė 1951 m. Clevelande. Baigė J. Carroll universiteto karo mokslų fakultetą ir psichologiją Clevelando State universitete. Po ketverių metų aktyvios karininko tarnybos studijavo Toledo universitete ir tapo filosofijos magistru.

Pirmoje knygos dalyje aprašyti nuotykių ir išspūdžių iš 1992 m. kelionės dviračiu po tėvų gimtinę - Lietuvą. Antroje dalyje - trumpos apybraižos, rašytos 1996 m. kas savaitę "Šiaulių krašto" laikraščiui, kai E. Čapas dirbo ir gyveno su šeima Šiauliuose. Jose - atviras Amerikos lietuvių pasikalbėjimas su skaitytojais apie gyvenimą Lietuvoje, geranoriškas JAV ir Lietuvos kultūrų lyginimas.

Knyga išleido Šiaulių pedagoginis institutas, jam ir bus skirti visi pinigai, gauti už knygą.

Šią iliustruotą, 152 psl. knygą galima gauti "Darbininke", atsiuntus 8 dol. čekį ir 2 dol. už persiuntimą paštu, arba pas autorių: Edmund Čapas, 1058 E 171 St., Cleveland, Ohio 44119-3102, tel. 216-383-9652, fax 216-383-9651

Lietuvos švietimo ministras lankėsi Lietuvių Kultūros muziejuje Chicagoje

Iš kairės į dešinę: Viktoras Naudžius, muziejaus įsteigėjas ir prezidentas Stanley Balzekas, Jr., Lietuvos švietimo ministras Zigmas Zinkevičius, muziejaus numizmatikos skyriaus vadovas Frank Passic.

Balzeko lietuvių kultūros muziejų Chicagoje garbingi svečiai aplanko dažnokai. Buvo čia daug įvairių daugiau ir mažiau garsių menininkų, šokėjų, politikų, ministrų, ambasadorių, verslininkų tiek iš Lietuvos, tiek iš

Amerikos ir kitų kraštų. Muziejaus ekspozicija bei veikla domėjosi ir pats Lietuvos prezidentas. Neseniai viešėdamas Chicagoje į Balzeko lietuvių kultūros muziejų užsuko ir itin malonus mums svečias - Lietu-

vos švietimo ministras Zigmas Zinkevičius. Lankantis tokiame svarbiame svečiui nejučiomis jaudiniesi, ar patiks, ar neras kokių kliūčių, ar nepasirodys kas nors ne taip. Visi žinom, kad nėra lengva tautinėms mažumoms

Amerikoje išlaikyti savo kultūrinę švietišką organizaciją. Ne tik išlaikyti finansiškai, bet ir neapsileisti, žiūrėti, kad jų veikla būtų kuo profesionalesnė, kuo mažiau saviveiklinė. Balzeko muziejaus vadovybė ir darbuotojai stengiasi gerai atlikti savo darbą - muziejaus kolekcijomis rūpinasi profesionalai, jiems padeda talkininkai savanoriai. Atrodo, kad ministras muziejumi liko labai patenkintas. Susidomėjęs apžiūrėjo Aleksandro Račkaus surinktą gintaro kolekciją, pasikalbėjo su numizmatikos skyriaus vadovu Frank Passic, paspaudė ranką Stanley Balzekui ir pasisakė esąs tolimas jo giminais, pasidomėjo Imigracijos istorijos bei genealogijos skyriaus darbu. Kruopščiai pasirašęs į svečių knygą, pagyręs muziejaus darbuotojus ir nusi-fotografavęs atminčiai, išvyko. Liko malonus ir šiltas jausmas. Ne todėl, kad muziejus patiko ministrui, o todėl, kad dar vienas žmogus įvertino mūsų darbą ir pastangas išlaikyti lietuvišką kultūrą išeivijoje.

□

Vėl sumainė aukso žiedus

Buvę new-yorkiečiai Rasa Sodaitytė ir Arūnas Šiultė prieš 25-rius metus Mas-petho lietuvių parapijos bažnyčioje sumainė aukso žiedus, palaiminti kun. Jono Pakalniškio.

Rasa ir Arūnas Šiultės.

Atrodo, kad tas ketvirtis

šimtmečio praūžė kaip vėjas, tačiau jaunosios poros gyvenime per tą laikotarpį pasiektą gražių laimėjimų. Rasa Bachelor of Arts diplomu baigė Ohio State University, Arūnas - New Yorke Queens College (Bachelor of Arts). Vietnamo karo metu pašauktas karinėn tarnybon, Arūnas įstojo į JAV karo aviaciją, tapo pilotu, gavo karininko laipsnį, dalyvavo skrydžiuose į Vietnamą, vėliau perkeltas tarnybon į Vokietiją ir Ispaniją. Tarnybos metu jis tęsė studijas Troy State University, kur įgijo Master of Science diplomą. Po 3 metų tarnybos Arūnas pulkininko leitenanto laipsniu išėjo anks-tyvon pensijon.

Keliaudama su Arūnu, Rasa dirbo įvairiose JAV karo bazėse kaip mokytoja, banko tarnautoja, taip pat baigė Realtor's Insti-

tute ir dabar dirba nekilnojamo turto pardavimo srityje. Arūnas, išėjęs į pensiją, talkininkauja Rasai, įgijo Certified New Construction specialisto teises ir šiuo metu studijuoja Realtor's Institute.

Gražiai ir prasmingai praleidę 25 bendro gyvenimo metus, Rasa ir Arūnas šių metų liepos 5 d. Šv. Juozapo katalikų bažnyčioje Macon, Georgia, atnaujino savo įžadus, dalyvaujant šioje iškilmėje gausiam būriui tėvų, giminaičių ir artimų amerikiečių draugų bei bendradarbių. Naujuose erdviose jaunųjų namuose (Warner Robins, GA) vaišindamiesi svečiai praleido vakarą, linkėdami jauniesiems laimingos ateities. (jvs)

A. Landsbergis liepos 11 d. Great Neck Senior Center, Great Neck, Long Island, skaitė paskaitą: "Komedijos pasaulis". Rugpjūčio 15 d. ta pati paskaita bus skaitoma 5 Towns Senior Center, 124 Franklin Place, Woodmere.

PADĖKA

1997 m. gegužės mėn. 18 dieną Santa Barbaroje, Kalifornijoje, mirė

A. + A.

VINCĖ JONUŠKAITĖ ZAUNIENĖ-LESKAITIENĖ

Šią liudną atsiskyrimo valandą nuširdžiai dėkojame visiems, reikšusiems užuojautą laiškais ar telegramomis, žodžiu ar telefonu, per spaudą, asmeniškai bei dalyvavusiems šermyse atsiveikimo metu ir laidotuvių pamaldose. Esame dėkingi už gėles, užprašytas pamaldas ir aukas fondams, prisimenant velionę.

Esame dėkingi Lietuvos Garbės Generaliniam Konsului Vytautui Čekanauskui, kuris savo ir Ambasadoriaus Aniceto Simučio šeimų vardu reiškė užuojautos žodžius ir perskaitė Lietuvos užsienio reikalų ministro Algirdo Saudargo užuojautos telegramą, aktoriumi Vitaliumi Žukauskiu, kalbėjusiam Valstybinio Teatro vardu, Alfonsai Pažiūrienei, kalbėjusiai Balfio, Birutėčių ir skautininkų Ramovės vardu, ir Daliai Sodeikienei, tarusiui atsiveikimo žodį Akademikų skautų vardu.

Padėka solistei Janinai Čekanauskienei už giesmes gedulingų pamaldų metu.

Ypatinga padėka Santa Barbaros ir Los Angeles lietuvių visuomenei, parodžiusiai didelį draugiškumą ir pagarbą velionės negalios metu.

duktė Giedrė Zauniūtė, anūkas Dovas Zaunius, dr. Augusta Šaulienė.

GAISRAS LIETUVIŲ NAMUOSE AUSTRALIJOJE

(atkelta iš 1 psl.)

Džilongiečiai taip pat rengiasi kreiptis į kitus lietuvių telkinius Australijoje ir gal Amerikoje, prašydami pagalbos statybai, knygų, vėliavų bei kitos atributikos. Jis išreiškė viltį, kad jų prašymą knygų bibliotekai atkurti išgirs ir Lietuvos žmonės.

Veikla nenutrūksta

Kitų metų Kalėdų laikotarpiu Džilonge numatytos tradicinės, kas dvejus metus rengiamos, Australijos lietuvių dienos ir Sporto šventė nebus atšauktos. S.Šutas, kuris taip pat yra ir Australijos lietuvių fizinio auklėjimo sąjungos (ALFAS) prezidentas, bei Australijos dienų organizacinio komiteto pirmininkas Kaja Starinskas užtikrina, kad Džilongo lietuvių namai iki to laiko bus baigti.

Visuomenė visiškai

Palangiškiu visada buvau ir liksiu,

keldamas šampano taure sakė pirmasis Palangos miesto garbės pilietis grafas **Alfредas Tiškevičius**

Ramunė Bandzienė

Liepos 13 d. Palangoje grafų Tiškevičių palikuoniui, Lenkijoje gyvenančiam grafiui Alfredui Tiškevičiui buvo įteiktos Palangos garbės piliečio regalijos - tautinė atminimo juosta ir garbės ženklas už grafų Tiškevičių šeimos nuopelnus Palangos miestui. Iškilminga ceremonija vyko buvusioje grafų Tiškevičių rezidencijoje - Gintaro muziejuje.

Palangos miesto metrikos knygoje pirmą kartą įregistruotas garbės pilietis. Ši akta paliudijo Telšių vyskupas Antanas Vaičiūnas, Palangos klebonas Vytautas Petrauskas, miesto meras Pranas Žeimys. Po gausių sveikinimų tylos minute buvo pagerbtas grafų Tiškevičių šeimos atminimas.

Dėkodamas už pagarbą protėviams, tėvams Feliksui ir Antaninai, grafas Alfredas Tiškevičius (nukelta į 8 psl.)

A. + A. Kaziui Milukui

mirus, jo žmoną Erną, sūnus, dukras, brolius Vytautą, Juozą, seserį Rūtą su šeimomis ir artimaisiais giliai užjaučiame

Dana ir Jonas Bilėnai

A. + A. Mindaugui Petrikui

staiga mirus, jo žmonai Danutei, sūnums, broliams Aloyzui su šeimomis ir artimiesiems reiškiamo užuojautą.

Dana ir Jonas Bilėnai

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: jkeleras@aol.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

Liepos 21 d. sugrįžo vysk.
P. A. Baltakis, OFM, dalyvavęs Europoje vykusiuose renginiuose:

Lietuvos Vyskų plenariniuose posėdžiuose Birštone;

Šv. Antano religinių studijų instituto I-sios laidos iškilmės Kretingoje;

"Vasario 16" gimnazijos mokiniams suteiktą sutvirtinimo sakramentą;

pravedė susikauptą Vokietijoje dirbantiems lietuviams kunigams bei aptarė lietuvių sielovados reikalus su Vokietijos episkopatu Bonnoje;

dalyvavo vysk. Borutos, SJ, šventinimuose bei vysk. E. Bartulio perėmimo Šiaulių vyskupijos;

IX PLB Seime ir Ateitininkų nepaprastoje konferencijoje Palangoje;

Punsko parapijos 400 metų sukakties paminėjime bei suteiktą 110 lietuvių sutvirtinimo sakramentą;

Martyno Mažvydo I-sios lietuviškos knygos paminėjime Ragainėje ir Karaliaučiuje bei suteiktą sutvirtinimo sakramentą Karaliaučiaus jaunimui.

- Žurnalistė Salomėja Narkevičiūtė rugpjūčio 7 d. išskrido atostogų į Lietuvą, kur Vilniuje gyvena jos dvi seserys su šeima. Sugrįš rugpjūčio 7 d.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpa organizuoja talpintuvą į Lietuvą, kuris turėtų išplaukti rugsėjo mėnesio pradžioje. Mielai priimame lietuviškas ir angliškąs knygas skirtas Lietuvos bibliotekoms, parapijoms, mokykloms, prisidedant su auka persiuntimo išlaidoms sumažinti. Lietuvos katalikiškų mokyklų neturtingiems moksleiviams labai reikalingos kanceliarinės priemonės!!! Taip pat ypatingai pagaudautini sekantys daiktai: mokyimo priemonės, šilti vaikiški drabužiai (ypatingai berniukams), batai, negendantys maisto produktai, patalynė, žaislai vaikų darželiams. Dėl išsamesnės informacijos skambinkite į LKRŠ įstaiga (718) 647-2434.

- Danutė Miklaite, Rasos ir Henriko Miklų dukterė, šiuo metu dar gyvenanti Floridoje, rugpjūčio 2 d. Great Neck St. Aloyšius bažnyčioje, kun. Jonui Pakalniškiui ir vietoj kunigui celebruojant šv. Mišias, susituokė su Chas Apple. Vestuvių puota, dalyvaujant per 100 svečių, vyko Glenwood, Long Island, esančiame ištaigingame Swan Club restorane, o po to ji dar kelias valandas tęsėsi Miklų rezidencijoje Great Necke. Jaunavedžiai nuo rugpjūčio 26 d. nuolatiniam gyvenimui persikėlė į Denver miestą, Colorado valstijoje.

Palangiškiu visada buvau ir liksi

(atkelta iš 7 psl.)

garbės piliečio vardą vertino kaip grafi Tiškevičių nuopelną Palangai vertinimą. "Mano tėvai buvo garbingi ir dori žmonės, tokius juos prisimena palangiškiai ir šiandien. Ačiū Dieviui, kad šiandien viskas plačiau suprantama, be teisingumo, be moralės nebus geros visuomenės ir doro žmogaus. Prisimindami praeitį, pagerbdami jos kūrėjus, galime prisidėti prie šviesesnės rytdienos", - sakė Palangos garbės pilietis grafas Alfredas Tiškevičius.

Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos pobūvis ruošiamas 1997 m. rugsėjo 3 d. Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, tuoju po sekmadienio 11 val. sumos. Čia bus galima pasivašinti, pabendrauti iki LKRŠ loterijos laimingųjų bilietėlių ištraukimo. Neturintys bilietėlių dar galės jų čia įsigyti tuo paremdami LKRŠ gausius darbus. Klebonas Vytautas Palubinskas, LKRŠ direktorius, mielai sutiko leisti pasinaudoti parapijos patalpomis šiam pobūviui. Įėjimas nemokamas.

Kotryna Žvirblinė, gyv. Brooklyn, NY, trumpai sirgusi, Jamaica ligoninėje mirė liepos 31 d., sulaukusi 98 metų amžiaus. Buvo gimusi Lietuvoje, o Amerikoje išgyveno virš 80 metų. Velionė priklausė Apreiškimo par., Moterų Vienybės organizacijai, rėmė BALFA, Kultūros Židinį, buvo "Darbininko" prenumeratorė. Giliame liūdesy liko vieturte duktė Violet Žvirblis, RN, New Yorke gyvenantys sūnėnas Andrius Dičmonas ir dukterė Albina Žumbakienė su šeima, taip pat New Jersey gyvenantys sūnėnas Alex Kaskus ir Albina Murrah su šeima ir kiti giminės. Rugpjūčio 3 d. velionė buvo pašarvota Kearns laidojimo namuose - 115th St. ir Myrtle Ave., Richmond Hill, NY. Rugpjūčio 4 d. Kotryna Žvirblinė buvo palaidota šv. Jono kapinių koplyčioje šalia savo vyro Stanley, mirusio prieš 24 metus.

New Yorko Lietuvių Atleto Klubas organizuojamas "Blusų Turgus" šiemet įvyks spalio 4-5 dienomis, Kultūros Židinio didžiojoje salėje. Siekiant, kad renginys būtų sėkmingas, reikalinga įvairiausių, dar geram stovyje, daiktų: drabužių, avalynės, namų apyvokos reikmenų, įrankių, dviračių, žaislų, indų, užuolaidų, baldų, šaldytuvų ir t. t. Viską jau dabar galima atvežti į Židinį (pagal susitarimą), tačiau jei negalite atvežti, bet norite paaukoti, skambinkite Jankauskams (718) 849-2260.

Religinio konkurso komisija šiais metais sudaro: kun. R. Krasauskas, dr. Mirga Girniuvienė, Sesuo O. Mikailaitė, Eligijus Sužiedėlis ir Sesuo M. Bernadeta Matukaitė.

Konkurso medžiaga siūsti iki 1997 m. rugsėjo 1 d.: Religinė Komisija, 600 Liberty Highway, Putnam, CT 06260.

"Darbininko" administracija pakartotinai prašo visų skaitytojų laiku pratesti prenumeratą ir sumokėti atsilikusių mokėstį. Norėtume ypač paraginti tuos skaitytojus, kurie nėra susimokėję prenumeratos mokesčio už porą ir daugiau metų.

Grafai Tiškevičiai kurortą valdė 116 metų - nuo 1824 m., kuomet grafas Mykolas Tiškevičius Palangoje nusipirko dvaro trobesius, viesbutį. Keitėsi grafų Tiškevičių kartos - Mykolas, Juozapas, Juozapas Juozapo, Feliksas, didėjo indėlis į Palangos ekonominę ir kultūrinę gyvenimą: nutiestas tiltas, geležinkelis, pastatyta mokykla, ligoninė, įkurtas garsusis botanikos sodas, pastatyta viena gražiausių bažnyčių Lietuvoje.

Meno puota Holy Child Jesus parapijos salėje

P. Palys

New Yorko miesto dalyje - Queens, Richmond Hill rajone, yra didelė Kūdikių Jėzaus (Holy Child Jesus) parapija. Toji parapija nesvetima ir lietuviams. Anksčiau ta vietovė lietuvių ypač tirštai buvo apgyvendinta. Tos mokyklos patalpose keletą metų buvo įsikūrusi ir šeštadieninė Maironio mokykla. Dar ir dabar Richmond Hill bei gretimame Woodhaven rajone prisilaiko didokas lietuvių skaičius.

Sekmadienį, birželio 15 d., Holy Child Jesus parapijos salėje, įvyko neeilinis dviejų virtuozų koncertas. Koncertavo pianistas William Thomas Smiddy ir smuikininkas Vilhelmas Čepinskis. Pianistas W. T. Smiddy yra anksčiau minėtos parapijos vargonininkas ir HCJ muzikos sąjungos vedėjas. Smuikininkas V. Čepinskis bene pačios žymiausios pasaulyje, Juilliard muzikos mokyklos, absolventas. Tuos abu menininkus retkarčiais buvo galima išgirsti Kultūros Židinyje arba Kūdikių Jėzaus parapijos salėje, kur jie buvo ir tebėra visuomet laukiami. Susipažinkime arčiau su jais.

Pianistas William T. Smiddy fortepijono studijas pradėjo būdamas 5 metų. Po dviejų metų jau debiutavo su Boston Pops simfoniniu orkestru diriguojant Arthur Fiedler, grodamas Mozart koncertą fortepijonui ir orkestrui A-dur. Vėliau viso pasaulio didžiojoje koncertų salėje su prestižiniais orkestrais ir dirigentais koncertavo apie 2000 kartų. Kelis kartus Baltuosiose Rūmose, Washington, yra grojęs prezidentams Lyndon Johnson, Richard Nixon, Jimmy Carter ir George Bush. Vatikane 1966 m. grojo Popiežiui Pauliui VI ir 1979 m. Popiežiui Jonui Pauliui II ir įvairių valstybių vadovams. Apie jo grojimą muzikos kritikai rašė aukštai vertinančius kritikos straipsnius.

Koncertinėse salėse audringos ovacijos jo nepatenkino. Nuo viso blizgesio jis atsitolino ir pasirinko ramų Holy Child Jesus parapijos vargonininko darbą.

Vilhelmas Čepinskis smuiko studijas pradėjo būdamas 4 metų. Sulaukęs septynerių, kaip solistas debiutavo su Kauno filharmonijos orkestru. Dar po trejų metų, 1987 m., su Lietuvos nacionaliniu simfoniniu orkestru griežė itin daug iš smuikininko reikalaujanti Wieniski - antrąjį smuiko koncertą. Sekė įvairūs laimėjimai tarptautiniuose smuiko konkursuose ir koncertai, ne tik Lietuvoje, Europoje, bet ir

Knygos - geriausia dovana

Lietuvių - anglų kalbų žodynas. B. Piesarskas, B. Svecevičius. 512 psl., kietais viršeliais. Turi apie 27,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. persiuntimui.

Anglų - lietuvių kalbų žodynas. V. Barvykas. 590 psl., kietais viršeliais. Turi apie 30,000 žodžių. Kaina 15 dol. + 1 dol. p.

Lithuanian Cookery. Autorė Izabelė Sinkevičiūtė. 1993 m. išleista 5-ji laida šios popu-

Mirė Jacques-Yves Cousteau

(atkelta iš 6 psl.)

meninė veikla. Jis nuolat rašė ir kalbėjo apie užterštumo, pramoninės žuklės keliamas problemas, nebedamas kaltinimų nelajalumu kategoriškai pasisakė prieš Prancūzijos branduolinio ginklo bandymus Ramiajame vandenyne. 1981 įvertindama jo nuopelnus mokslinių tyrinėjimų ir mokslo žinių populiarinimo srityse Prancūzų Akademija priėmė jį į tikruosius narius. Cousteau dvasiniu testamentu tapo

Vilhelmas Čepinskis

Vytauto Maželio nuotr.

buvusioje Sovietų Sąjungoje. 1991 m. rugsėjo 17 d. yra istorinė. Tą dieną Lietuvos vėliava iškilo prie Jungtinių Tautų pastato New Yorke. V. Čepinskis griežia tos organizacijos salėje! Tais pačiais metais Ispanijos Karalienė Vilhelmą apdovanojo "Together for Peace" medaliu. Vilhelmas griežė Švedijos Karalienės Karalienės, jiems lankantis Lietuvoje. Tapo tradicija, kad Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras sezoną pradeda su Vilhelmu Čepinskiu, su juo ir užbaigia. Jau pasirodė ir jo įrašyta kasetė. Greit pasirodys dėl techninių nesklaidumų užtrukęs kompaktinis diskas (CD) su Sibelių smuiko koncertu, Pagrindinis koncertu smuikui Nr. 2 ir Sarasata's Carmen Fantazija. Lietuvos nacionalinio simfoninio orkestro dirigentas Juozas Domarkas teigė, kad tokio masto talento kaip Vilhelmas susilaukiamas gal tik kartą ar du per šimtmetį.

Verta išgirsti ir muzikologės Danutės Petrauskaitės žodžius: "Čepinskio rankose smuikas dainuoja - jo tonas labai švelnus ir minkštas, o pats instrumentas, atrodo, valdomas lengvai lyg žaisliukas. Smuikininkas sugeba virtuosiškai įveikti sunkiausius pasąžes, preciziškai pagroti melodines puosmėnas, jautriai jungti frazes ir dinamiškai eiti į kulminacijas. O ką jau bekalbėti apie muzikinę atmintį ir fizinę ištvermę, kai viskas grojama mintinai!"

Tų dviejų virtuozų atliktas kon-

certas - tai tikra dvasinė puota. Tas koncertas buvo vertas didelės koncertinės salės.

Pianistas William T. Smiddy atliko: Poulenc'o Pastorale, Griego Lyrinę Pjesę, Schumann-Widmung/Liszt, Scriabino Etiudą d-moll ir keturias Chopino kompozicijas: Valsą c-moll, Polonezą A-dur, Noktiurną e-moll ir Polonezą A-dur (kitoje tonacijoje).

Smuikininkas Vilhelmas Čepinskis griežė: Mozarto Allegro di Molto A-dur ir Allegro E-dur, Kreisler - Liebesleid, Sarasate-Zigeunerweisen, Brahms - Scherzo ir Bizet/Sarasate - Carmen Fantazija. V. Čepinskiui akompanavo W. Smiddy. Paprastai pianistai neakompanuoja, nes tai jau atskira meno šaka. Bet W. Smiddy akompanatoriaus pareigas atliko be mažiausio priekaišto. Gal tik vieną kartą, užmiršęs fortepijono dangtį uždaryti, jis buvo šiek tiek per garsus.

Abu menininkai buvo apdovanoiti itin audringais aplovismentais.

V. Čepinskis, užbaigęs studijas Juilliard muzikos mokykloje, kaip solistas pasirodęs Carnegie Hall, grįžta į namus Lietuvoje. Ten, šalia atostogų, laukia visa eilė koncertų - ne tik Lietuvoje, bet ir Europoje.

Holy Child Jesus parapija džiaugiasi turėdama tokį garsų pianistą/vargonininką William T. Smiddy, o Lietuva gali didžiulius išauginusi reto talento smuikininką Vilhelmą Čepinski. Su jo vardu pasaulyje skambės ir Lietuvos vardas.

Šiandien DARBININKA
užsisakę,
kitą savaitę
turėsite jį namuose!
Tel: 827-1351

tuvos senovė, jos spalvinga istorija, nepriklausomybės laikotarpis, okupacijomis ir rezistencija. Tai garsių lietuvių istorikų ir politikų straipsnių rinkinys. Knyga redagavo dr. Albertas Gerutis. Į anglų kalbą vertė Algirdas Budreckis. 456 psl. Kaina 25 dol., įskaitant persiuntimą.

"Tautos sukilimas 1941", pirmoji dalis "Be šūvio". Autorius Pilypas Narutis, pats organizavęs sukilimą, aprašo savo kartos pastangas aršioje lietuvių tautos kovoje su okupantais atgauti laisvę. Apima laikotarpį nuo 1940 m. iki 1941 m. birželio 23 d. Knyga turi 404 psl., puikiai išleista. Spalvotas viršelis - A. Sutkuvienės. Kaina 17 dol. Persiuntimas 1.50 dol.

Knygos gaunamos rašant:
Darbininkas
341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

SKELBIMAI

Puiki proga gražiai įsikurti šeimai, teisėtai atvykusiai iš Lietuvos. Reikia vieno asmens pajėgus sodybos priežiūrai, kito - virtuvė, namų ruošoj ar prie ligonių. Kreiptis: Villa St. Joseph, P. O. Box 155 Thompson, CT, 06277. (sk.)

Šešiolikos metų legaliai atvykusi, laisvai kalbanti angliškai lietuvė nuo š. m. rugsėjo 1 d. norėtų padirbėti šeimoje. Galėtų prižiūrėti vaikus ir rūpintis namų ūkiu. Kreiptis tel. (860) 645-9906. (sk.)

Dviem žmonėms išnuomojamas kambarys arti parduotuvų, gali būti moteris, vyras arba pora. Kreiptis tel.: 718 235-9531. (sk.)

Dvi lietuvaitės ieško darbo - angliškai nemoka. Kreiptis: Liucija 1-201-763-3225. (sk.)

Reikalinga šeiminiškė prižiūrėti senesnio amžiaus žmones ir jų namą. Rašyti: Joseph Lugan, c/o John Conwood, P.O. Box 210270, Jamaica, NY 11421, USA. Tel.: 718 235-9531 (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro pašto prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV įgaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo:

Rimas Dagys, Riverdale, NY- 20 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers
361 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **rugpjūčio 16 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijų skambinkite tel. (914) 258-5133.

ATLANTOS atstovas New Yorke yra **Ramūnas**, skambinkite minėtu telefonu ir susitarkite. Jis mielai paims Jūsų siuntinius iš namų.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, **rugpjūčio 9 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 3 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami **doleriais** per 2 - 5 dienas.

Maisto siuntiniai:
Šventinis \$39.;

55 svarų įvairaus maisto siuntinys už \$98.

TRANSPAK,
4545 W. 63rd St.
Chicago, IL 60629
tel. (773) 838-1050.